

Stjørdal kommune

ÅRSRAPPORT 2019

Stjørdal kommune
31.03.20

Innholdsfortegnelse

1	KOMMUNEDIREKTØRENS KOMMENTAR.....	4
2	MÅL OG MÅLOPPNÅELSE 2019	5
2.1	Hovedmål Stjørdal kommune	5
2.2	Prioriterte vedtatte mål for 2019 – resultatvurdering	5
2.2.1	Hovedmål	5
2.2.2	Særlig prioriterte mål for 2019 resultatvurdering:	6
2.3	Samarbeidet i Værnesregionen.....	7
2.4	Interkommunalt samarbeid – Værnesregionen.....	7
2.5	Interkommunalt samarbeid – Midt-Trøndelag regionråd	8
3	ØKONOMI.....	9
3.1	Hovedtall for driftsregnskap 2019 (tall i tusen kroner).....	9
3.1.1	Selvkostområdene	10
3.2	Driftsresultat 2019 på ansvarsområder	11
3.2.1	Rådmann, økonomi, HR- og innovasjonsenhet	11
3.2.2	Oppvekst	12
3.2.3	Omsorg.....	13
3.2.4	Teknisk	14
3.2.5	Kirker og øvrige ansvarsområder	15
3.2.6	Politisk	16
3.2.7	Kultur	16
3.2.8	Værnesregionen.....	17
3.2.9	Finans	17
3.3	Inntektsutvikling.....	19
3.4	Kostnadsutvikling.....	21
3.5	Utvikling av kapitalutgiftene.....	22
3.6	Investeringer	23
3.6.1	Totale investeringsutgifter (tall i tusen kroner)	23
3.6.2	De største investeringsprosjekt på hovedkapitlene (tall i tusen kroner).....	24
3.7	Fond.....	24
3.7.1	Fondsavsetninger totalt (tall i tusen kroner og løpende priser)	24
3.7.2	Saldo fondsmidler pr. 31.12 (tall i tusen kroner og løpende priser)	25
3.8	KOSTRA - Finansielle nøkkeltall (3 siste år).....	26
3.9	Obligatoriske regnskapsskjema.....	27
4	STJØRDAL KOMMUNE SOM ORGANISASJON.....	31
4.1	Organisasjonskart – administrativ organisering.....	31
4.2	Ansatte	31

4.2.1 Antall ansatte og stillingsprosent	31
4.2.2 Ansattes alder og seniorpolitikk	32
4.2.3 Sykefravær	33
4.2.3.1 Sykefravær 2015-2019.....	33
4.2.3.2 Sykefravær per etat 2019.....	33
4.2.3.3 Sykefraværet i Stjørdal kommune sammenlignet med resten av kommunene i Norge.....	34
4.2.3.4 Satsing fra 2019.....	34
4.3 Likestilling	35
4.3.1 Kjønnssfordeling.....	35
4.3.2 Funksjonsevne.....	36
4.3.3 Etnisitet	37
4.4 HMS.....	37
4.5 Kvalitetsarbeid.....	37
4.5.1 Kvalitetssystem	37
4.5.2 Skademeldinger	38
4.6 Arbeidsmiljøutvalget.....	39
4.7 AKAN	39
4.8 Kompetansebehov og rekrutteringsutfordringer	40
4.9 Lederutvikling.....	40
4.10 Nyskaping og digitalisering	40
4.11 Omdømmebygging.....	41
4.12 Etikk.....	41
5 SAMFUNN OG FOLKEHELSE	43
5.1 Befolkningsutvikling.....	43
5.2 Samfunnssikkerhet og beredskap Stjørdal kommune.....	43
5.3 FOLKEHELSE	44
5.3.1 Folkehelsearbeid	44
5.4 Annet samfunnsmedisinsk arbeid	45
5.4.1 Smittevern.....	45
5.4.2 Miljørettet helsevern	46
5.4.3 Helsemessig beredskap	46
5.5 Miljøstatus 2019.....	46
5.5.1 Friluftsliv og grønnstruktur.....	46
5.5.2 Natur og ressursforvaltning.....	46
5.5.3 Avfall, avløp og utslipp	46
5.5.4 Energi- og ressursøkonomi	46

Kommunedirektørens kommentar 2019

Kommunedirektør: Tore Rømo (konstituert)

Begivenheter:

- Gjennomføring av kommune- og fylkestingsvalget
- Sentrumsplanen vedtatt

2019 har vært et år med mange oppgaver og høy aktivitet både på drifts- og investeringssiden. Hovedoppgaven for den kommunale administrasjonen er å produsere gode tjenester til befolkningen, og følge opp politiske vedtak. Dette er en utfordrende og meningsfull oppgave som alle enheter og enkeltansatte har lagt ned mye energi og arbeidsinnsats i. Stjørdal er fortsatt en vekstkommune, og de politiske målsetningene om å bygge en by i sentrum, ta hele kommune i bruk, ha orden i økonomien, og være en foregangskommune innenfor klima og miljø har vært styrende for administrasjonens arbeid i 2019. De etatsvise rapportene gir en god oversikt over hvilke tiltak vi har jobbet med, og hvilke resultater som er skapt i løpet av året.

Økonomisk ble 2019 et svært godt år, med et netto driftsresultat på 105 mill kroner. God økonomistyring og budsjettkontroll er helt avgjørende for at vi skal håndtere fremtidige utfordringer, og for hvert år som går, bidra til å komme enda lenger i arbeidet med å nå de politiske målene som kommunestyret har vedtatt.

Kommunedirektøren vil avslutningsvis takke alle medarbeidere, tillitsvalgte og politikere for samarbeidet i året som har gått.

Kommunedirektørens kontor, 31. mars 2020

Tore Rømo
Kommunedirektør

2 MÅL OG MÅLOPPNÅELSE 2019

2.1 Hovedmål Stjørdal kommune

Et godt valg for fremtiden.

2.2 Prioriterte vedtatte mål for 2019 – resultatvurdering

Vedtatte mål står i kursiv.

2.2.1 Hovedmål

A: Ta hele kommunen i bruk, gjennom målrettet arbeid og tiltak som bidrar til vekst og tilflytting i alle dets lokalsamfunn.

For å lykkes med denne målsettingen er det viktig at det arbeides kontinuerlig med å legge til rette for at det skal være attraktivt å bosette seg i alle lokalsamfunn. Spredning av folketallsveksten, og bedre utnyttelse av kommunal infrastruktur i alle deler av kommunen, bidrar til bedre kommuneøkonomi og lavere investeringsvolum. Arbeidet med å tilrettelegge for vekst og utvikling i alle deler av kommunen har derfor hatt fokus i alle etater også i 2019. En rekke konkrete mål er oppnådd. Bygging av ny Hegra skole er godt i gang og arbeidet med nytt vannbehandlingsanlegg ved Hjelseth er igangsatt. Flere tiltak fremkommer i etatsdelen.

B: Bygge en by i sentrum, gjennom fortetting, forsert og effektivt planarbeid, samt en utviklingsorientert holdning ovenfor næringslivet.

Planlegging og tilrettelegging for videre utbygging og utvikling av sentrum er en stor og viktig oppgave. I løpet av 2019 er det gjennomført mange parallelle prosesser som i sum skal legge til rette for en positiv og god byutvikling. Det er vedtatt ny reguleringsplan for Sentrum og Storvika, og bygging av Helsehus er godt i gang. Av større tilretteleggingsoppgaver som det er jobbet med i løpet av året kan blant annet nevnes arbeidet med rullering av kommuneplanens samfunnsdel, ny plan for Stjørdal stasjon, byvekstforhandlinger og opparbeidet og solgt næringsarealer på Vegsletta. Det er også lagt til rette for «Arrangementsbyen Stjørdal». Alle disse tiltakene er hver for seg, og til sammen, viktige brikker for at den positive sentrumsutviklingen skal fortsette. For ytterligere tiltak henvises det til etatsdelene.

C: Ha orden i økonomien gjennom overholdelse av tildelte budsjettrammer, uten innføring av eiendomsskatt, og levere gode tjenester innenfor disse.

God kostnadskontroll gjennom året og lave netto finanskostnader ga et rekordhøyt resultat i 2019. Netto driftsresultat på nærmere 105 mill er over 5% av de samlede driftsinntektene og er særdeles positivt. Samlet resultat på 40,7 mill. i positivt budsjettavvik (regnskapsmessig resultat) viser at tildelte budsjettrammer overholdes.

D: Stjørdal skal være en foregangskommune innen klima- og miljøtiltak.

Stjørdal kommune har i 2019 ansatt klima og miljøkoordinator i 100 % stilling. Det er opprettet et tverretatlig miljø- og klimaforum som bl.a har startet arbeidet med klima- og miljøplan samt klimabudsjett. Fra Miljøpakken har kommunen utløst plan og prosjekteringsmidler for 2,5 mill.kr som kan benyttes i 2020. Som et ledd i det å være en foregangskommune innen klima og miljø gjennomføres det flere små og store miljøtiltak, jfr beskrivelse i etatsdelene. Her kan nevnes at kommunen har hatt geiter på beite i et friluftsområde på Skatval som et miljøtiltak for bevaring av arts mangfold og kulturmark i friområder. Byggeprosjektet Hegra ungdomsskole er breem sertifisert og oppnådd grønn rente. Det fokuseres på karbonnøytrale byggeplasser.

2.2.2 Særlig prioriterte mål for 2019 resultatvurdering:

1: Redusere total kostnadene for økonomisk sosialhjelp

I perioden 2012-2017 opplevde Stjørdal en vesentlig kostnadsvekst i økonomisk sosialhjelp. I 2017 ble det på bakgrunn av et politisk initiativ iverksatt et større arbeid med flere tiltak for å bremse og redusere kostnadsutviklingen på NAV-sosialområdet. I 2018 bremset kostnadsutviklingen opp. I 2018 ble det opprettet en politisk arbeidsgruppe som diskuterte tiltak og utvekslet informasjon. Arbeidet fortsatte i 2019 med høy politisk og administrativ prioritet. Arbeidsgruppa hadde sitt foreløpig siste møte høsten 2019.

Det er gjort et større analysearbeid som har fremskaffet et stort informasjons- og datamateriale på området, som er brukt til å foreslå og igangsette konkrete tiltak. Her er blant annet eksogene og endogene faktorer som gjør rede for årsaker til kostnadsutviklingen belyst. Arbeidet med ulike tiltak er delt i flere delprosjekt og har fått økonomisk støtte fra fylkesmannen. NAV Værnes har sammen med andre kommunale aktører lagt til rette for et innovativt arbeid for å endre kostnadsutviklingen, og benytter samtidig arbeidsprosessen til faglig utviklingsarbeid. Arbeidet krever utstrakt tverrfaglig samarbeid for å oppnå effekter, dette er et komplekst arbeidsfelt med mange involverte aktører i kommunen. Helhetlig oppfølging og riktig tidlig innsats er viktige stikkord i denne sammenhengen.

Fremover vil arbeidet fokusere mindre på analyser og utredningsarbeid, og mer på pilotering og gjennomføring av konkrete tiltak. Den økonomiske utviklingen på NAV-sosialområdet følges tett, og det er helt nødvendig å bruke ressurser på utviklingsarbeidet for å lykkes med å implementere de tiltakene som settes i verk. Endringer og tiltak som settes inn i dette arbeidet krever tid for innarbeidelse, videreutvikling og evaluering av ny praksis.

2: Øke andelen som ikke mottar spesialundervisning

Andelen elever med vedtak om spesialundervisning er ytterligere redusert fra 2018 til 2019. Andelen elever med vedtak om spesialundervisning i 2018, var 9,2 %. I 2017 var andelen 10,2 %. For høsten 2019 viser GSI en andel på 6,01%. Dette er tall man må forvente i en stor kommune, og ytterligere reduksjon kan ikke påregnes.

Vi ser at det er vedtak under 323 årstimer som er redusert, de store vedtakene har ligget stabilt de siste 3 år. Vi setter dette i sammenheng med arbeidet for bedre tilpasset opplæring og tidlig innsats som er gjennomført i grunnskolen.

Arbeidet med å øke andelen elever som får et opplæringstilbud innenfor det ordinære opplæringstilbudet har vært et viktig fokus i 2019, og som fortsetter inn i 2020. Vi har fokus på å tilrettelegge den ordinære undervisning slik at flest mulig kan ha utbytte av den. Vi har også fokus på å legge opp den ordinære undervisningen slik at elevene kan delta ut fra sine forutsetninger. Med det menes at vi tilstreber å gi elevene åpne oppgaver som kan løses på ulike nivåer. Vi har mange diskusjoner rundt hva som er mulig å få til innenfor det ordinære opplæringstilbudet, og hvor det kreves spesialundervisning. I dette arbeidet er PPT en viktig drøftingspartner. Skolene opplever de økonomiske rammene som trange, og det gjør denne oppgaven ekstra utfordrende.

3: Få vedtatt ny sentrumsplan innen sommeren, samt framsendt utredning om tomteselskap og igangsatt utvikling av grendefelt innen utgangen av kommunestyreperioden.

Sentrumsplanen vedtatt i Kommunestyret 22.08.2019.

For utredning om tomteselskap så ble arbeidet igangsatt i 2019, men ikke sluttført. Det må vurderes innleie av ekstern kompetanse for å få gjennomført utredningen. Det ble igangsatt arbeid med reguleringsplan for Mobakkan boligfelt i 2019.

2.3 Samarbeidet i Værnesregionen

2019 var første år med full drift av ny modell i Værnesregionen. 2019 har derfor i stor grad gått med til å etablere de formelle arenaer under Værnesregionens overordnede samarbeidsavtale samt drift av enhetene som vi samarbeider om.

Det ble i 2019 gjennomført Strategisamling på Frosta, og resultatene fra denne har vært med i det videre arbeidet gjennom hele året. Arbeidet videreføres inn i 2020.

Utvikling av tjenestesamarbeid har fortsatt vært begrenset, og med unntak for avslutning av prosjektet felles brann- og redningstjeneste i Værnesregionen har det ikke vært større aktivitet på feltet. VR respsenssenter ble opprettet fra 1. mai 2019.

For tjenestesamarbeidene har det også i 2019 vært stort fokus på kvalitet i tjenestene samt kostnadskontroll. Fagrådene fungerer godt som driftsmøter på ledernivå, men utviklingsperspektivet har ikke blitt løftet tilstrekkelig. Arbeid med dette perspektivet fortsetter i 2020 med mål om økt satsing på utvikling av eksisterende og nye tjenestesamarbeider.

Alle tjenestesamarbeider drives godt til beste for innbyggerne i regionen.

2.4 Interkommunalt samarbeid – Værnesregionen

Interkommunalt tiltak jf KL § 28	Samarbeid etter 28-1.b					§28-1.c	
	Administrativt			IKT		Oppvekst	
	Administrativ ressurs	Regnskap, lønn og innfordring	Innkjøp	IKT drift inkl. personvern-ombud	IKT investering	Barnevern inkl EM	PPT
Overført fra:							
Stjørdal kommune (kontorkommune)	281	6 354	2 639	18 693	2 631	42 744	10 530
Selbu kommune	90	2 245	537	5 725	962	5 026	1 907
Tydal kommune	59	1 496	192	3 535	567	2 013	626
Meråker kommune	74	0	366	4 672	761	4 540	1 238
Frosta kommune	76	0	387	4 842	766	6 665	1 390
Malvik kommune	185	4 227	0	0	0	0	0
Resultat av overføringer	765	14 322	4 121	37 467	5 687	60 988	15 691
Samarbeidets egne inntekter *	-247	-4 129	-782	-12 865	-1 422	-31 057	-2 568
Samarbeidets totale driftsutgifter	1 012	18 451	4 903	50 332	7 109	92 045	18 259
Resultat av virksomheten	0	0	0	0	0	0	0

Samarbeid etter 28-1.c								
NAV/helse/omsorg								
Interkommunalt tiltak jf KL § 28	NAV **	Samfunns- medisinsk enhet	Forvaltnings- kontor	Psykologer barn og unge	Sam- handling	Respons- senter	Legevakt	DMS
Overført fra:								
Stjørdal kommune (kontorkommune)	41 271	2 877	5 621	371	207	1 018	9 104	14 668
Selbu kommune	6 467	758	1 341	84	42	213	1 960	2 069
Tydal kommune	1 430	409	634	36	16	80	780	695
Meråker kommune	3 634	582	985	60	27	146	1 367	1 378
Frosta kommune	3 285	0	0	63	9	154	0	0
Malvik kommune	0	0	0	0			0	0
Resultat av overføringer	56 087	4 626	8 581	613	303	1 611	13 211	18 810
Samarbeidets egne inntekter *	-8 311	-87	-744	-820		-2	-6 480	-15 116
Samarbeidets totale driftsutgifter	64 398	4 713	9 326	1 433	303	1 613	19 691	33 926
Resultat av virksomheten	0	0	0	0	0	0	0	0

*For VR regnskap/lønn inkluderer dette utfaktureringer for lønn/regnskapstjenester for 2 kirkelige fellesråd, 2 sokn, 6 menighetsråd, interkommunalt arkiv Trøndelag IKS og diverse enkeltoppdrag.

** Kontantutbetalinger inntektsføres ikke som overføring fra kommunen. Kommunevise beløp vil derfor avvike noe fra fakturabeløpene som kommunene har betalt gjennom året

Responssenter ble startet opp 1. mai 2019.

2.5 Interkommunalt samarbeid – Midt-Trøndelag regionråd

Midt-Trøndelag regionråd (MTR) var i full normal drift i 2019, med 12 deltakende kommuner frem til årsskiftet 2020. Deretter 11 kommuner etter sammenslåing mellom Steinkjer og Verran.

MTR hadde strategisamling på Frosta i mai, og det har vært jobbet noe med oppfølging av de planlagte strategiske planene for Infrastruktur/samferdsel, næring og kompetanse.

Med ny kommunelov som trådte i kraft ved kommunestyrenes konstituering høsten 2019, har det vært arbeidet med endringer i gjeldende samarbeidsavtale og samarbeidsformer.

Etter endringen har Midt-Trøndelag Regionråd endret navn til Midt-Trøndelag interkommunale politiske råd.

MTR har hatt 3 høringsuttalelser til behandling og ett innspill til overordnede planverk. Ut over disse har det ikke vært andre større saker til behandling.

3 ØKONOMI

I en vekstkommune med lave inntekter pr. innbygger er det viktig å planlegge, prioritere og utnytte ressursene på en best mulig måte for innbyggerne. God økonomistyring og planlegging vil være fundamentet for at vekstkommunen Stjørdal skal fremstå som en god samfunnsutvikler og tjenesteprodusent fremover. Betydningen av god soliditet gjennom tilstrekkelig disposisjonsfond synes særs viktig i kriser som for eksempel en pandemi kan forårsake. De finansielle måltallene som nylig er vedtatt er alle oppnådd for 2019.

- Netto driftsresultat ble på 5,0 % av driftsinntektene. Måltallet minimum 1,5 %. Netto driftsresultat ble på rekordhøye 105 mill. Netto driftsresultat korrigert for SIO (31,1 mill avsatt bundne fond) og utbytte NTE (14,9 mill avsatt bundne fond) var i 2019 på (104,6-46,0 mill) 58,6 mill. Dette utgjør 2,8 % av netto driftsresultat.
- Netto låneopptak i 2019(ekskl selvfinansierende lån) var på 5,1 % eller 106,3 mill. Dette er marginalt over måltallet om max 5% netto låneopptak (ekskl selvfinansierende lån) i forhold til sum driftsinntekter.
- Soliditeten er god. Disposisjonsfond var ved utgangen av 2019 156,7 mill. Hvis en også hensyntar regnskapsmessig overskudd på 40,7 mill så ligger vi også over måltallet på 8% av driftsinntektene .

Kommunen står foran store investeringer de nærmeste årene som vil gi økte kapitalutgifter. Dersom rentenivået kommer opp på et normalnivå slik Norges Bank definerer det så vil Stjørdal kunne få utfordringer. Imidlertid er det meget positivt at disposisjonsfondet inklusive regnskapsmessig overskudd er på nærmere 200 mill. Dette gir en nødvendig robusthet i økonomien fremover. Til informasjon er det forutsatt at 19 mill av disposisjonsfondet skal inngå som egenkapital til investeringer i 2020.

3.1 Hovedtall for driftsregnskap 2019 (tall i tusen kroner)

	Regnskap 2019	Rev. Budsj. 2019	Regnskap 2018	Regnskap 2017
Sum driftsinntekter	2 071 107	1 962 761	1 977 953	1 936 157
Sum driftsutgifter	1 969 854	1 901 181	1 898 111	1 825 824
Brutto driftsresultat	101 253	61 580	79 842	110 333
Brutto driftsresultat i %	4,9 %	3,1 %	4,0 %	5,7 %
Resultat finans (renter/avdrag)	-108 255	-113 056	-119 716	-121 583
Resultat finans i %	5,2 %	5,8 %	6,0 %	6,3 %
Motpost avskrivninger	111 576	101 136	101 136	93 523
Netto driftsresultat	104 573	49 660	61 262	82 273
Netto driftsresultat i %	5,0 %	2,5 %	3,1 %	4,3 %
Netto bruk av avsetninger	-63 834	-49 660	-29 544	-59 742
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	40 738	0	31 718	22 532

Stjørdal kommunes driftsinntekter endte opp med en samlet inntekt på 2 071 mill. En økning på 93 mill. sammenlignet med 2018. Driftsutgiftene endte opp med 1 970 mill., noe som tilsvarer en økning på 68,7 mill. i forhold til 2018. Altså steg inntektssiden eksklusive finans med 24 mill. mer enn kostnadssiden. Dette kan i hovedtrekk forklares med at det i 2018 ble ført ekstra kostnader knyttet til nytt regnskapsprinsipp for variabel lønn (anordningsprinsippet) og utbytte fra NTE AS (nytt fra 2019).

Brutto driftsresultat

Driftsinntekter fratrukket driftskostnader inklusive avskrivningskostnader gir brutto driftsresultat. Driftsinntektene viser en vekst på 4,7 % fra 2018 til 2019. Driftsutgiftene inkl. avskrivninger vokser med 3,8 %. På grunnlag av dette økes brutto driftsresultat fra 4,0 % av driftsinntektene i 2018 til 4,9 % i 2019.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat i 2019 ble langt bedre enn i 2018. Høy skatteinngang, fortsatt høyt overskudd knyttet til statlig finansiering av omsorgstjenester, noe lavere pensjonskostnader og godt resultat på finansområdet ga et langt bedre resultat enn det som var budsjettert.

Netto driftsresultat fremkommer som brutto driftsresultat minus avskrivninger pluss netto finans (avdrag, rentekostnader og rente- og utbytteinntekter). Netto driftsresultat i % (netto driftsresultat/driftsinntekter) ble på 5,0 %. Dette er en økning på 1,9 prosentpoeng fra 2018. I og med at investeringsmoms nå ikke inngår i måltallet har Teknisk beregningsutvalg (TBU) anbefalt at netto driftsresultat skal utgjøre minimum 1,75 % av driftsinntektene.

Renter og avdrag

Sum eksterne finanstransaksjoner utgjør i praksis netto renter og avdrag. Målt som andel av driftsinntektene er belastningen redusert med 0,8 prosentpoeng fra 6,0 % i 2018 til 5,2 % i 2019.

3.1.1 Selvkostområdene

Stjørddal kommune har utarbeidet etterkalkyle for betalingstjenester i henhold til Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14, KMD, feb. 2014). Kommunen benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må kommunen, etter hvert regnskapsår, utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil, som eksemplet under viser, ikke være direkte sammenlignbare.

Stjørddal kommune sine selvkostområder er vann, avløp, slam, feiing, renovasjon og byggesak. Resultat for 2019 vises i tabellen under.

	Resultat 2019				Balansen 2019		
	Inntekt	Kostnad	Overskudd(+) / underskudd (-)	Årets deknings- grad i %	Avsetn(+)/ bruk av (-) fond	Bundet fond pr 31.12.	Regnskaps- messig merforbruk
Vann	28 418	28 263	155	100,6 %	155	0	-236
Avløp	45 130	45 719	-589	98,6 %	0	0	-5 020
Slam	4 190	3 801	389	109,8 %	389	1 498	
Renovasjon	32 208	33 617	-1 409	95,7 %	-1 409	2 037	
Feiing	3 937	4 133	-196	94,6 %	-196	407	
Byggesak	8 644	5 878	2 766	151,0 %	1 498	1 498	

Kommentar: Selvkost for 2019 viser at det avsettes til bundet fond for områdene slam og byggesak, mens for vann dekkes noe av underskuddet fra i fjor, avløp øker underskuddet pga økte kapitalkostnader og for renovasjon og feiing brukes det av fond. Byggesaksområdet dekker også inn underskudd fra tidligere år på grunn av økte gebyrinntekter.

Vi viser til vedlagt rapport fra Momentum for detaljer om selvkostområdene.

3.2 Driftsresultat 2019 på ansvarsområder

I dette kapittelet er det en redegjørelse for avvik per gruppeansvar. For mer utfyllende forklaringer henvises det til etatenes og enhetenes årsmeldinger.

3.2.1 Rådmann, økonomi, HR- og innovasjonsenhet

	Regnskap 2019			Endret budsjett 2019			Avvik 2019
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Rådmann inkl. Stj.andel sekretariat	10 504	-3734	6 770	7 126	-119	7 007	237
Økonomi inkl. Stj.andel innkjøp, lønn/regnskap og skatt	19 505	-1 089	18 416	22 696	-2 863	19 833	1 417
HR- og innovasjon inkl. Stj.andel VARIT og fellesutg	50 634	-3 419	47 215	58 839	-7 662	51 177	3 962
Overhead	0	-5 674	-5 674	0	-5 614	-5 614	60
Sum område	80 643	-13 916	66 727	88 661	-16 258	72 403	5 676

Området viser samlet et mindreforbruk på 5,7 mill. kr per 31.12.19.

Rådmann inkl. Stj.andel av sekretariat har et mindreforbruk på ca. 0,24 mill. som kan forklares med at vi fikk tilskudd fra KS til lederutvikling i stedet for å dekke alt selv.

Økonomi inkl. Stj.andel innkjøp, lønn/regnskap og skatt viser et mindreforbruk på 1,4 mill som knyttes opp mot VR-områdene. Stj. andel av innkjøp viser mindreforbruk på 0,6 mill. knyttet til vakanser og redusert kostnader på kjøp av varer og tjenester, herunder kostnader til lisenser. VR lønn/regnskap har hatt redusert bemanning ved sykefravær, inntekter ved regnskapsføring av Fides og økte innfordringsinntekter da de driver egeninkasso. Samlet er mindreforbruk ved Stj. andel lønn/regnskap 0,6 mill. Skatt har en inntjening utover budsjett på 0,5 mill.

HR- og innovasjon inkludert Stj. andel av VARIT og fellesutgifter viser et mindreforbruk på 4 mill. Dokumentasjonssenter, merkantil og HR har grunnet vakanser gjennom året et mindreforbruk på ca 0,8 mill. Fellesutgifter med seniortiltak, lærlinger, opplæringstiltak, og felles IKT-kostnader har mindreforbruk på ca. 2 mill. Stj. andel av VARIT har et mindreforbruk på 1,2 mill. Stjørdal sin andel av Værnesregionen er som tidligere nevnt fordelt ut på etatene, og en finner mer informasjon om samarbeidene der.

3.2.2 Oppvekst

	Regnskap 2019			Endret budsjett 2019			Avvik 2019
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Etatsadministrasjon	5 502	-531	4 971	5 584	-293	5 291	321
Grunnskole	314 549	-47 074	267 475	299 916	-32 386	267 530	54
SFO	19 885	-13 786	6 099	20 393	-14 712	5 681	-418
Voksenopplæring	12 975	-7 506	5 469	13 074	-7 376	5 698	229
Barnehager	223 564	-32 432	191 132	208 139	-19 251	188 888	-2 244
Barnehager, Spes.ped.	21 980	-2 467	19 513	19 130	-1 230	17 900	-1 613
Barnevern, Stj.andel	43 948	-1 204	42 744	42 921	-255	42 666	-77
PPT, Stj.andel	10 530	0	10 530	10 951	-62	10 889	359
Barn og ungdom	9 337	-2 222	7 115	8 124	-928	7 196	82
Sum etat	662 270	-107 222	555 048	628 232	-76 493	551 739	-3 307

Samlet sett viser Etat Oppvekst et merforbruk på 3,3 mill.kr per 31.12.19.

Etatsadministrasjonen viser ved utgangen av året et mindreforbruk på 321.000 kr. Avviket skyldes ubrukte midler til et Værnesregion-prosjekt Meråker kommune organiserer, og at 20 % av rådgiverressursen er ført på skolebruksplan.

Grunnskolen med SFO viser et negativt avvik på 364.000 kr. Selv med et negativt budsjettavvik på SFOene viser skolene god budsjettkontroll med et samlet mindreforbruk på 185.000 kr. På fellesområde for grunnskole er avviket på -549.000 kr. Merforbruket er i hovedsak knyttet til økte utgifter til gjesteelever i andre kommuner.

Stjørdal Voksenopplæring viser et mindreforbruk på 229.000 kr. Voksenopplæringens inntekter er nært knyttet opp mot bosetting og antall personer som får familiegjengeforening i kommunen. Avviket skyldes høyere tilskudd utbetalt i november for netto tilflytting til kommunen enn forventet.

Barnehageområdet. Regnskapet for barnehageområdet viser at det i 2019 har vært flere barn med barnehageplass i kommunen enn budsjettett utgiftsramme. Samlet utgjør dette et merforbruk på vel 2,2 mill.kr. Kommunale barnehager har fått budsjett for å håndtere pedagog- og bemanningsnorm gjennom hele året, og har vist god budsjettkontroll med et avvik på -180 000 kr. I 2019 har kommunen utbetalt 117,6 mill. i kommunalt drifts- og pedagogtilskudd til private barnehager, og refundert 5,6 mill. knyttet til søsken- og økonomiske moderasjoner til alle barnehagene samlet. I tillegg har kommunen en netto inntekt på 0,1 mill. for barn med annen hjemmeadresse i eller utenfor vår kommune.

Området for tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehagene viser et merforbruk på 1,6 mill.kr. Styrkningstilbud til barnehagebarn omfatter både barn med behov for spesialpedagogisk hjelp, tilrettelegging grunnet nedsatt funksjonsevne og språkstimulering. Spesielt individuell tilrettelegging i forhold til Barnehagelovens § 19g, har vist en sterk økning de siste årene. Utgiftene på dette området har økt med 4,9 mill. fra 2017 til 2019, noe som har medført et budsjettavvik på 1,6 mill. i 2019. Samlet sett viser barnehageområdet et negativt avvik på 3.857.000 kr ved årets slutt.

Stjørdals andel av Barnevern hadde i 2019 et budsjett på 42,7 mill.kr. Ved utgangen av året viser området et regnskapsmessig mindreforbruk på 77.000 kr. Administrasjons- og juridiske kostnader viser et mindreforbruk på 538 000 kr. Mindreforbruket skyldes i hovedsak færre saker i rettsapparatet, samt reduksjon i pris. Totalt behandlete saker i 2019 har vært 27 mot 36 i 2018. 12 av sakene har vært behandlet i fylkesnemnd og fire i tingretten (mot hhv. 17 og to i 2018).

Det har vært en økning i antall barn med økonomiske tiltak i hjemmet fra 2018 til 2019, men tjenesten viser likevel et mindreforbruk – som skyldes mindre bruk av besøkshjem og konsulenttjenester.

Tiltak utenfor hjemmet viser et merforbruk på 1,2 mill.kr, og skyldes økt kjøp av tjenester fra staten (barn/ungdom i institusjon).

Antall barn	01.01. Budsjett	01.01. Regnskap	31.12.Regnskap
Plassert	66	80	73
<i>Herav institusjon</i>	4	9	11
<i>Herav ettervern</i>	12	12	12

Stjørdals andel av PPT hadde i 2019 et budsjett på 10,9 mill.kr. Per 31.12 viser VR tjenesten i sin helhet et mindreforbruk på 63.000 kr. I forhold til avsatte midler viser Stjørdals andel i oppvekstbudsjettet et mindreforbruk på 359.000 kr. Avviket skyldes i hovedsak differanse mellom VR-budsjettet og etatens avsetning.

Barn og ungdom viser et mindreforbruk på 82.000 kr. Avviket skyldes i hovedsak sykefravær uten innleie av vikar.

3.2.3 Omsorg

	Regnskap 2019			Endret budsjett 2019			Avvik 2019
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Etatsadministrasjon	122 243	-465 940	-343 697	126 947	-453 572	-326 625	17 072
Institusjon og demens	113 614	-38 288	75 326	111 216	-34 543	76 673	1 347
Hjemmetjenester	189 585	-24 754	164 831	173 633	-17 384	156 249	-8 592
Bolig- og miljøarbeid	122 478	-8 702	113 776	117 322	-10 536	106 786	-6 990
Forebyggende enhet	113 107	-23 157	89 950	103 322	-14 624	88 698	-1 252
Sum etat	661 027	-560 841	100 186	632 440	-530 659	101 781	1 595

Etat omsorg er fra og med 1. mai 2016 deltagerkommune i det statlige prosjektet SIO, som innebærer en overgang fra rammefinansiering til stykkprisfinansiering av omsorgstjenester. Inntektene av dette prosjektet er for enkelhets skyld samlet på Etatsadministrasjonen.

Inntektssiden på **etatsadministrasjonen** ligger noe høyere enn budsjettet i 2019. Dette skyldes prismodellen i SIO-prosjektet og høyere tjenesteproduksjon enn budsjettet.

Virksomhetene for øvrig er i 2019 budsjettet etter samme prinsipper og betingelser som ved vanlig rammefinansiering. Inntekter knyttet til særlig ressurskrevende brukere er i regnskapet ikke tilført

den enkelte virksomhet. Virksomhetenes negative budsjettavvik er derfor kunstig høyt sammenlignet med en normalsituasjon utenfor SIO-prosjektet.

Avviket på **institusjon og demens** kan tilskrives god økonomistyring og nye turnuser som samsvarer med budsjettammen. Overgangen fra bosenter til institusjon ved Fossli har utfordret oss en del i løpet av året da det blant annet har vært nødvendig med en del engangsinvesteringer. NORO-virusutbrudd ved Halsen sykeheim ga oss mange utfordringer også økonomisk.

Hjemmetjenesten har stort merforbruk i de fleste avdelingene grunnet økt antall brukere og stor etterspørsel av tjenester. Kjøp av tjenester fra andre kommuner bidrar i stor grad til merforbruket.

Bolig- og miljø har i 2019 hatt store utfordringer når det gjelder økonomi og har igangsatt flere tiltak for å bedre situasjonen. Særsilt kan nevnes reduksjon av årsverk ved flere avdelinger og kjøp av færre dagtilbudsplasser ved Fides IKS. Utgifter til brukerstyrt personlig assistanse og dagtilbudsplasser ved Fides IKS utgjør alene et overforbruk på til sammen 5,5 millioner kroner.

Ved **forbyggende enhet** er det god økonomistyring i alle avdelingene der vi har muligheter for å styre. I 2020 vil budsjettet utfordres med flere BPA vedtak og fastlegegaranti.

Etaten har i 2019 satt av 31,1 mill. på bundne fond, og dette skal i tråd med kommunestyrevedtak nyttes til investeringsformål.

3.2.4 Teknisk

	Regnskap 2019			Endret budsjett 2019			Avvik 2019
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Etatsadministrasjon	2 892	-76	2 816	2 765	-64	2 701	-115
Eiendom	106 027	-67 328	38 699	103 921	-65 815	38 106	-593
Kommunalteknikk	85 284	-92 204	-6 920	77 518	-87 952	-10 434	-3 514
Brann- og redningstjeneste	23 627	-6 441	17 186	24 334	-5 602	18 732	1 546
Næring	17 563	-10 466	7 097	18 583	-9 266	9 317	2 220
Areal	28 888	-15 482	13 406	26 199	-11 271	14 928	1 522
Renhold	35 221	-5 628	29 593	34 453	-4 188	30 265	672
Stj.andel VR Samf.med	2 877	0	2 877	2 891	0	2 891	14
Sum etat	302 379	-197 625	104 754	290 664	-184 158	106 506	1 752

Teknisk drift viser et positivt avvik på 1,75 mill.

Det er både positive og negative avvik blant enhetene, men det er styrt mot balanse for etaten samlet. Ikke utbetalt tilskudd til bredbånd Skatval og inndekning av tidligere års underskudd byggesak resulterte i et positivt avvik for etaten.

Etatsadministrasjonen et merforbruk på 0,1 mill.kr som skyldes stedfortredergodtgjørelse.

Eiendom har et merforbruk på 0,6 mill. kr som skyldes økte vedlikeholdstiltak.

Kommunalteknikk har et merforbruk på 3,5 mill. kr som skyldes snøbrøyting/strøing, vedlikehold veg, fremført underskudd avløp og økte lisenskostnader pga økt digitalisering.

Brann- og redningstjenesten har et positivt avvik på 1,5 mill. kr som skyldes at service lift ikke er gjennomført, vakanse, sykepengerefusjon og økte inntekter pga gjennomføring av grunnkurs og samarbeidsavtale med Selbu kommune.

Næring har et positivt avvik på 2,2 mill.kr som skyldes ikke utbetalt tilskudd til bredbånd Skatval 1,5 mill.kr, økte leieinntekter og refusjoner.

Arealforvaltning har et positivt avvik 1,5 mill. kr som skyldes inndekning av tidligere års underskudd byggesak 1,2 mill.kr og sykepengerefusjon.

Renhold har et positivt avvik på 0,7 mill. kr som skyldes vakanse og sykepengerefusjon.

Stj.andel av VR Samf.med er i balanse.

3.2.5 Kirker og øvrige ansvarsområder

	Regnskap 2019			Endret budsjett 2019			Avvik 2019
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Kirkelig adm.	960	0	960	960	0	960	0
Kirker	10 727	0	10 727	10 286	0	10 286	-441
Gravlunder	2 254	0	2 254	2 140	0	2 140	-114
Andre trossamfunn	987	0	987	653	0	653	-334
Revisjon	1 410	0	1 410	1 825	-365	1 460	50
Bevillingsavgifter	164	-443	-279	118	-312	-194	85
Sivilforsvar	143	-3	140	133	-8	125	-15
Sum område	16 645	-446	16 199	16 115	-685	15 430	-769

Det negative avviket på **kirker** er knyttet til lønnskompensasjon som var forutsatt finansiert av kommunens lønnsavsetning ikke er budsjettjustert mot finansområdet. Finansområdet har en tilsvarende pluss.

Økt merforbruk til **gravlunder** skyldes økte refusjonskrav knyttet til kremasjon.

Bevillingsavgifter hadde et positivt avvik på 0,1 mill. i 2019. Her ble inntektene høyere enn budsjett.

Tilskudd til andre trossamfunn fikk et merforbruk i 2019. Beregning av satser gjøres av kulturdepartementet/fylkesmannen.

Øvrige områder har kun mindre avvik.

3.2.6 Politisk

	Regnskap 2019			Endret budsjett 2019			Avvik 2019
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
K.styre og F.skap	10 459	-146	10 313	10 998	-192	10 807	494
Valg	1 253	-141	1 112	1 125	-116	1 009	-103
Støtte til politiske partier	175	0	175	175	0	175	0
Kontrollutvalget	379	-3	376	581	-70	511	135
Sum område	12 266	-290	11 976	12 879	-378	12 502	526

Politisk område hadde et positivt avvik på 0,5 mill. i 2019. Avviket er knyttet til kommunestyret og formannskap, og består i hovedsak av underforbruk på postene godtgjørelser og sosiale utgifter, samt økte refusjoner. I tillegg hadde kontrollutvalget et mindreforbruk på 0,1 mill. Kommune- og fylkestingsvalg ble gjennomført i 2019, og har et merforbruk på 0,1 mill.

3.2.7 Kultur

	Regnskap 2019			Endret budsjett 2019			Avvik 2019
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Kulturadministrasjon	14 425	-5 129	9 296	10 336	-557	9 779	483
Kulturproduksjon	42 195	-21 320	20 875	28 515	-7 964	20 551	-324
Ung kultur	3 816	-870	2 946	3 787	-315	3 472	526
Kulturskole	16 138	-6 513	9 625	12 737	-3 974	8 763	-862
Bibliotek	7 189	-926	6 263	7 003	-343	6 660	397
Sum etat	83 763	-34 758	49 005	62 378	-13 153	49 225	220

Etat kultur vise et mindreforbruk på 0,2 mill. i 2019. Selv om det fortsatt er områder som ikke når sine budsjettmål, er det for første gang samlet et mindreforbruk ved etaten. Kulturadministrasjon har en post knyttet til kommunal andel spillemidler på 0,7 mill. Kun 0,4 mill ble utbetalt i 2019 pga forsinkelser i utbetalinger av tippemidler, noe som betyr at budsjettposten mest sannsynlig er for liten framover. Også vakanse i stilling fører til et mindreforbruk ved kulturadministrasjon.

Kulturproduksjon har felles leder med Carbon (ung kultur), og samlet har området et mindreforbruk på 0,2 mill. Vaktutgifter er redusert fra 2018 til 2019, men bruken er fortsatt utover budsjett.

Publikumssvikt på kinoen i starten av 2019 klarte en ikke hente inn, og en nådde ikke budsjettmålet (kr 450.000 avvik). Lokstallen viser også merforbruk på 0,2 mill, leieavtalen blir avvirket høsten 2020. Inntekter rundt arrangement både i egenregi og de som leier seg inn går samlet i en liten pluss. Carbon har ikke satt inn full bemanning i perioder med sykefravær og permisjon. Dette gir et mindreforbruk på 0,5 mill. Kulturskolen har det største merforbruket på 0,8 mill som i stor grad kan knyttes til jubileumsforestillingen i forbindelse med 40-års drift. Dette er et engangstilfelle. Biblioteket viser mindreforbruk som kan knyttes til sykepengerefusjon.

3.2.8 Værnesregionen

	Regnskap 2019			Endret budsjett 2019		
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto
VR Sekretariat/prosjekt	1 012	-1 012	0	1 142	-1 142	0
VR IKT	50 332	-50 332	0	46 787	-46 787	0
VR Barnevern inkl. EM	92 045	-92 045	0	86 857	-86 857	0
VR Forvaltningskontor	9 374	-9 374	0	8 562	-8 562	0
VR Regnskap/Lønn/Innkjøp	23 353	-23 353	0	24 183	-24 183	0
VR DMS	42 468	-42 468	0	40 736	-40 736	0
VR Samhand, VR Psykologer	1 736	-1 736	0	2 225	-2 225	0
VR Responssenter	1 613	-1 613	0	2 572	-2 572	0
VR PPT	18 260	-18 260	0	17 516	-17 516	0
VR Legevakt	19 691	-19 691	0	18 190	-18 190	0
VR Samf.med.enhet	5 455	-5 455	0	4 608	-4 608	0
VR NAV	64 398	-64 398	0	56 092	-56 092	0
Sum område	329 737	-329 737	0	309 470	-309 470	0

Værnesregionens regnskap nullstilles og fordeles på samarbeidskommunene slik at det er ingen avvik mellom utgifter og inntekter. Imidlertid er det, innen eksempelvis IKT, NAV og barnevern, avvik mellom budsjettert aktivitetsnivå og faktisk aktivitetsnivå.

3.2.9 Finans

	Regnskap 2019			Endret budsjett 2019			Avvik 2019
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Felles	0	0	0	0	-0	0	0
Premieavvik	-17 796	0	-17 796	0	0	0	17 796
Skatt og rammeoverføring	0	-997 875	-997 875	0	-977 556	-977 556	20 319
Generelle statstilskudd	295	-59 344	-59 049	500	-58 765	-58 265	784
Renter og utbytte	71 252	-38 711	32 541	66 899	-21 700	45 199	12 658
Lån (avdrag)	71 535	0	71 535	74 765	0	74 765	3 230
Aksjer/andeler	0	0	0	0		0	0
Fond	37 391	-3 276	34 115	41 865	-6 076	35 789	1 674
Tidl. over/underskudd	0	-31 718	-31 718	0	-31 718	-31 718	0
Disp. bevilgninger	17 541	6 075	23 616	2 203	0	2 203	-21 413
Avskrivninger	111 576	-111 576	0	101 136	-101 136	0	0
Regnskapsresultat	40 738	0	40 738		0	0	-40 738
Sum område	290 991	-1 194 884	-903 893	287 368	-1 196 951	-909 583	-5 690

Premieavviket på 17,8 mill. fremkommer av at Stjørdal har lagt til grunn noe høyere pensjonskostnad enn hva resultatet ble.

Skatt og rammeoverføringer ble 20,3 mill. høyere enn endelig budsjett. Da Stjørdal har en relativ lav skatteinntang pr. innbygger (80,2 % i forhold til landssnittet for 2019) så er det de nasjonale tallene som direkte påvirker skatteinntangen for Stjørdal. Først når Stjørdal overstiger 90 % vil Stjørdal sitte igjen med en andel av egen vekst. Endelig vekstanslag kom seint i 2019. Dette gjør at inntil novemberskatten er klar forholder vi oss til nasjonale anslag.

Positivt avvik Generelle statstilskudd er knyttet til vertskommunetilskudd HVPU 1 mill. og et negativt avvik på integreringsmidler 0,2 mill.

Renter består av både renteutgifter og renteinntekter. Renteutgiftene ble 2,5 mill. lavere enn budsjett. Gjennomsnittlig rente (inklusive fastrenter og rentebytteavtaler) var på 2,3%. I budsjettet ble det forutsatt en snittrente på 2,25%. Imidlertid ble det tatt opp 103 mill mindre i lån enn det som lå til grunn opprinnelig i opprinnelig budsjett. For nærmere analyse og oversikter vises det til eget vedlegg knyttet til gjeldsforvaltningen til kommunen. Renteinntektene på ordinære bankkonti ble på hele 11,6 mill. til tross for et lavt rentenivå. Årsaken var høyere overskuddslikviditet og aktiv plassering. Ved årets slutt var det ubrukte lånemidler på 90,5 mill (117 mill 31/12-2018). Renteinntekter på startlån ble på 8,7 mill., mot 7,6 mill i 2018.

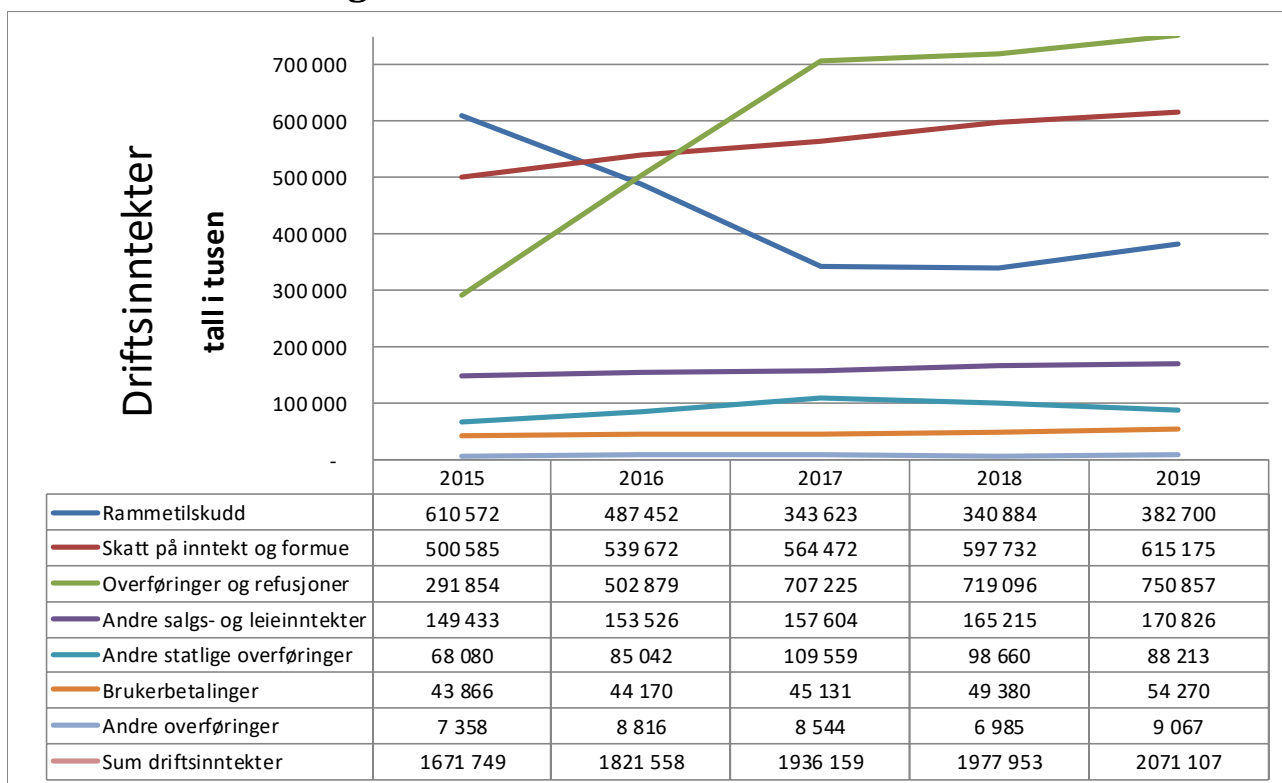
Utbytter ble på totalt 16 mill. Utbytte fra NTE AS på 14,9 mill avsatt til bundne fond (kraftfond og tiltaksmidler). I forhold til budsjett ble utbytter totalt på 6,5 mill mer enn budsjett.

Bokført avkastning på kommunens kraftfond ble på 566 tusen.

Avdragskostnadene ble 3,2 mill. lavere enn budsjett . Årsaken var lavere låneopptak enn budsjett.

Disposisjonsposter (avsetninger) og bevilgninger består av ulike poster. På budsjettposten avsetning for lønnsoppgjør står det igjen 2,05 mill. og på posten formannskapets disposisjonspost 150 tusen. Totalt var det posteringer knyttet til pensjon på 16 mill. Dette må sees opp mot de positive posteringene på premieavvik. Videre er det en rekke posteringer knyttet til endrete regnskapsprinsipp på denne posten. Posteringene ble gjort her for å ikke ødelegge budsjetterte poster på de enkelte ansvarssteder. Blant annet kan det nevnes endret prinsipp for brukerbetalinger på 2,5 mill, refusjon fra helse Nord-trøndelag (DMS) og husleie på 3 mill. Videre ble det kostnadsført ekstraordinært basistilskudd til leger på denne posten.

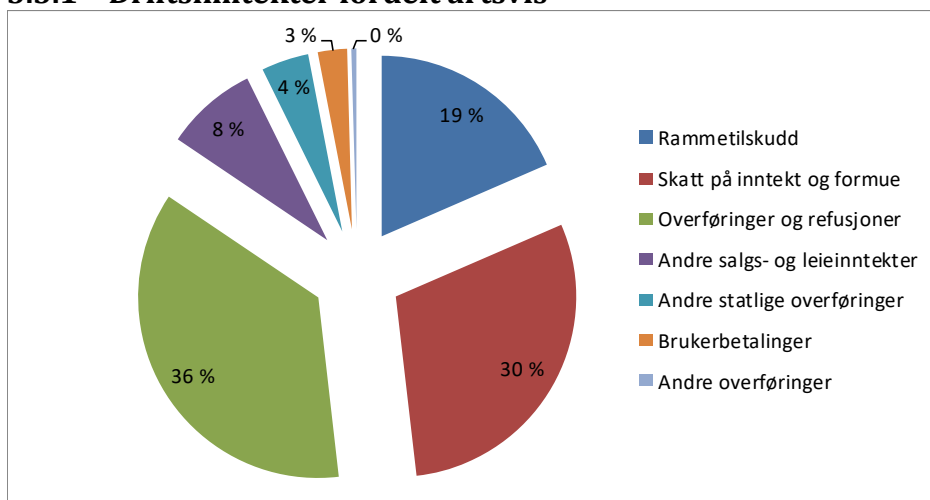
3.3 Inntektsutvikling

Fra 2018 til 2019 var inntektsveksten på 4,7 % (93 mill.). Rammetilskudd, brukerbetalinger og andre overføringer bidro relativt mest. SIO-midler blir ført som overføringer. Totale overføringer til omsorg knyttet til Sio-prosjektet var på 458 mill. (440 mill. i 2018), hvorav vedtakstilskudd og korreksjonsoppgjør var på 424,3 mill., inntektpåslag 12,7 mill. og rundsum 21,2 mill. Tilskudd for ressurskrevende tjenester tilfaller Helsedirektoratet så lenge vi deltar i SIO-prosjektet.

Nedgangen i «andre statlige overføringer» er knyttet til nedgang i bosetting og dermed integreringstilskudd.

3.3.1 Driftsinntekter fordelt artsvis

Rammetilskudd og skatt, totalt 998 mill.

De frie inntektene (skatt og rammetilskudd) utgjorde i 2019 48 %, mot 47 % i 2017, av kommunens samlede inntekter. Rammetilskuddet blir fastsatt gjennom statsbudsjettet og ligger fast gjennom året. Imidlertid vil skatteinngangen være avhengig av landets skatteinngang (personskatt) og hva skatteinngangen er lokalt. I 2019 økte spesielt rammetilskuddet (+12,3 %) basert på endringer i blant annet demografisammensetting.

Overføringer og refusjoner, totalt 751 mill.

Den største enkeltposten er overføringer fra staten knyttet til SIO (Vedtakstilskudd på 424,3 mill). Videre utgjør refusjoner fra andre kommuner i Værnesregionsamarbeidet kr 80,9 mill mot 71,5 mill i 2018. Refusjoner fra kommuner 15,7 mill. Refusjoner fra fylkeskommunen 13,4 mill. Sykerefusjoner utgjorde 45,6 mill. (-6 % i forhold til 2018) og svangerskapsrefusjoner 16,1 mill. (18,4 mill i 2018). Momskompensasjon inneholder nå kun forhold knyttet til drifta og utgjør 41,4 mill. (+14 % i forhold til 2018).

Øremerkete tilskudd (55 mill) er knyttet til ulike tilskudd til barnehage og grunnskole (bemanningsnorm og økt lærerinnsats). Videre føres også Rundsumtilskudd knyttet til SIO-prosjektet på denne posten.

På posten diverse refusjoner fra staten føres blant annet inntektspåslaget knyttet til SIO-prosjektet (12,7 mill).

Andre salgs- og leieinntekter, totalt 170,8 mill.

Årsgebyr og avgifter vann, avløp og feiing utgjør 74 mill., husleieinntekter 49,7 mill., betaling for kost 10,9 mill. (barnehage, SFO og omsorg). Ulike gebyrinntekter utgjorde 12,9 mill og solgte tjenester (avg.pl 25%) 4,1 mill.

Andre statlige overføringer, totalt 88,2 mill.

Integreringstilskudd flyktninger utgjorde 61,1 mill i 2019 mot 75,9 mill i 2018. I 2019 utgjorde tilskudd enslig mindreårige 20 mill. (inngår i integreringstilskudd flyktninger).

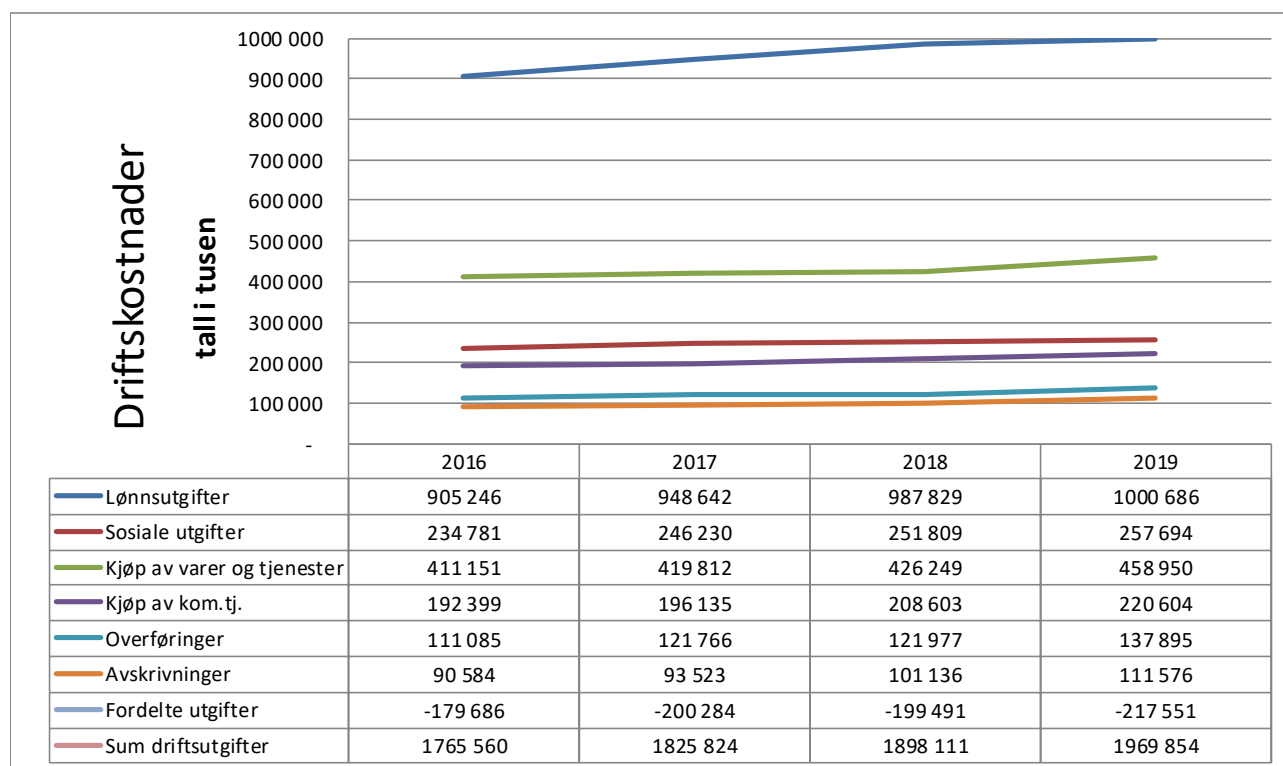
Vertskommunetilskudd (HVPU) 12 mill., investeringskompensasjon 4,3 mill., prosjektskjønnsmidler 6,3 mill. og boligtilskudd 3,6 mill.

Brukerbetalinger, totalt 54,3 mill.

Barnehagebetaling 13,5 mill., SFO 10,1 mill., oppholdsbetaling sykehjem/institusjon 18,2 mill., egenbetaling hjemmehjelp 2,5 mill., legevakt 1,8 mill., kulturskolen 4,3 mill. og diverse 3,9 mill.

3.4 Kostnadsutvikling

Nedenfor viser utviklingen for driftskostnadene de siste fire år fordelt på kostnadsartene.

Fra 2018 til 2019 var kostnadsveksten på 3,8 % mot 4 % året forut.

Endring i lønnskostnader er knyttet til både lønns- og aktivitetsendringer (+1,3 % mot 2,6 % året forut). Dette er lavere enn lønnsveksten. Årsaken er i hovedsak at det meste av variabel lønn ble ført for 13 måneder i 2018. Antall årsverk er tilnærmet uforandret totalt sett. Det vises til kapittel 5 for nærmere detaljer knyttet til antall ansatte og årsverk.

Totale lønnskostnader inklusive sosiale utgifter økte med 1,5 % (fra 1 240 mill i 2018 til 1 258 mill i 2019).

Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon utgjør 459 mill. Den største enkeltposten er Stjørdals andel av Værnesregionen. Strøm og fjernvarme utgjorde 26,2 mill. Lisenser/vedlikehold systemer 24 mill. Innkjøp av matvarer til produksjonskjøkken, barnehager, skoler og øvrige utgjør 20,6 mill. Vedlikehold av bygninger og anlegg kr 14 mill. Eksterne husleier kr 16,2 mill. Inventar og utstyr 7 mill. Utgiftsdekning 7 mill. Skoleskyss 8 mill. Opplæringstiltak 6 mill. Drifts- og forbruksmateriell 7 mill. Diverse konsulentttjenester 7 mill. IT-utstyr 9 mill. Kommunale avgifter 6 mill. Skolemateriell 3 mill. Snøbrøytingsavtaler 6 mill. Drivstoff og vedlikehold biler/maskiner 5 mill. Kontigenter 3 mill. Serviceavtaler maskiner og utstyr 2 mill. Ansvarsforsikring 3 mill. Juridisk kompetanse 1 mill. Rengjøringsmidler 2,5 mill. Reiseutgifter 2,8 mill. Bilgodtgjørelse 1,2 mill. Telefoni 1,5 mill.

Kjøp av kommunal tjenesteproduksjon utgjorde 220,6 mill. Av dette er 120,2 mill. kjøp fra private barnehager. Private helse og omsorgstjenester utgjør 13 mill. Tjenester knyttet til barnevern 13 mill. Videre er det kjøp av tjenester knyttet til grunnskole 13 mill., kjøpe fra andre kommuner knyttet til

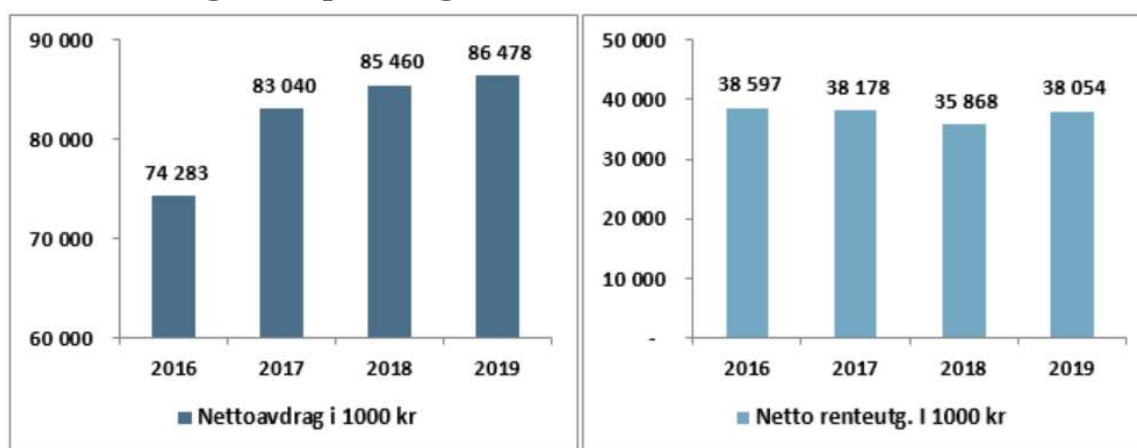
grunnskole 6 mill., tilskudd til leger og veterinærer 14 mill., tilskudd fysioterapeuter 4 mill., kjøp av administrative tjenester (skattoppkrever og arbeidsgiverkontroll) og kjøp fra ulike IKS.

Overføringer består av ulike tilskudd og overføringer som betalt moms . Betalt moms utgjør 41 mill., bidrag livsopphold 23,5 mill (18,4 mill. i 2018), bidrag boutgifter 17,4(18,4 mill. i 2018)(Alle VR NAV-kommunene), bidrag barnevern 1 mill. Videre består posten av medfinansiering sykehus, refusjoner til andre, søskenmoderasjon private barnehager , tap på fordringer og tilskudd til foreldrebetaling 3 mill.

Selve posten tilskudd (32 mill) består bl.a. av; tilskudd Kirkelig fellesråd på 13,2 mill., andre trossamfunn 1 mill, styrket tilbud førskolebarn 6,4 mill, boligtilskudd 3,7 mill, frivillig sentral 1 mill, tilskudd næringsliv 1,5 mill, Fides 0,7 mill, Opera Trøndelag 1 mill, Stjørdal museum 1,5 mill (SNK), tilskudd idrett og idrettsanlegg 1,4 mill. og tilskudd til kulturbygg og aktiviteter 3,4 mill.

Fordelte utgifter er i hovedsak fordelte kostnader til kommuner i Værnesregionen.

3.5 Utvikling av kapitalutgiftene

Nettoavdragene viser en økning i årene fra 2016. Dette henger sammen med økt lånemasse i perioden og økte avskrivning av bygg og anlegg. I 2019 utgjør netto avdragsutgifter 86,5 mill. som er en økning på 1 mill. fra 2018. Nye låneopptak gjøres nå med lengre avdragstid (etter vedtak i kommunestyret des 2014) for å lette avdragsbelastningen. Imidlertid er det i kommuneloven nedfelt hva avdragsbeløpet minimum skal være. Stjørdals minimumsavdrag (minste tillatte avdrag) for 2019 var på 86,3 mot 81,7 mill. i 2018. For 2019 utgjør netto renteutgifter 38 mill. dvs. en økning på 2,2 mill. fra 2018. Renteutgiftene var på 58,9 mill (51,9 mill. i 2018) og rente- og utbytteinntektene på 20,8 mill (16 mill. i 2018). Av renteinntektene utgjorde 8,7 mill. renteinntekter på videreutlån (startlån).

3.6 Investeringer

3.6.1 Totale investeringsutgifter (tall i tusen kroner)

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Sum inntekter	142 116 899	79 694 500	42 095 000	148 259 322
Sum utgifter	416 485 530	367 630 500	356 625 000	232 557 987
Netto	274 368 631	287 936 000	314 530 000	141 321 564
Finanstransaksjoner				
Avdrag på lån	35 689 241	0	0	19 871 258
Utlån	71 507 392	80 400 000	80 000 000	65 674 332
Kjøp av aksjer og andeler	5 452 717	200 000	0	115 619 673
Avsatt til ubundne investeringsfond (note 6)	30 801 899	0	0	2 122 080
Avsatt til bundne investeringsfond (note 6)	10 823 239	0	0	3 328 422
Sum finansieringstransaksjoner	154 174 488	80 600 000	80 000 000	206 615 764
Finansieringsbehov	428 543 119	368 536 000	394 530 000	290 914 429
Dekket slik:				
Bruk av lån	291 312 538	252 136 000	394 530 000	230 198 633
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	128 000
Mottatte avdrag på utlån	27168 663	0	0	21 087 900
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond (note 6)	400 000	400 000	0	11 250 000
Bruk av ubundne investeringsfond (note 6)	0	0	0	6 565 000
Bruk av bundne investeringsfond (note 6)	109 661 918	116 000 000	0	21 684 897
Sum finansiering	428 543 119	368 536 000	394 530 000	290 914 429
Udekket/udisponert	0	0	0	0

Kommunens investeringsutgifter var i 2019 på 416,5 mill. og investeringsinntektene på 142,1 mill. Det ble i 2015 inngått langsiktig leieavtale med SKU AS som ble balanseført til 153 mill. som en finansiell leasingavtale (langsiktig gjeld/finansieringsbehov).

Investeringsutgiftene i 2019 ble 49 mill.kr større enn saldert budsjett 2019 og dette skyldes bl.a Omsorg 2030 nytt Helsebygg 23,3 mill.kr, kjøp av Frigårdsvegen 95 6,7 mill.kr, opparbeidelse næringsareal Vegsletta 12,3 mill.kr og moms 6,9 mill.kr.

Investeringsinntektene ble 62,4 mill.kr større enn saldert budsjett 2019 som skyldes salg av tomter 37,2 mill.kr, anleggsbidrag 5,2 mill.kr, refusjon fra andre 12,6 mill.kr, statstilskudd 0,2 mill.kr, renteinntekt fond 0,3 mill.kr og momskompensasjon 6,9 mill.kr.

3.6.2 De største investeringsprosjekt på hovedkapitlene (tall i tusen kroner)

Note om investeringer	Oppstarts- år	Antatt ferdig- stillelsesår	Regnskaps- ført tidligere år	Regnskaps- ført 2019	SUM regnskaps- ført
Nye SARA	2014	2018	244 274	1 339	245 613
Kloakk Skatval - overføring til ara	2016	2019	14 178	8 697	22 875
Kloakk Viksjøen	2016	2018	13 537	51	13 588
Hell APS	2016	2018	7 505	-960	6 545
Ny råvannsledning langs FV 705	2017		6 437	2 116	8 553
Ny veg Øyamoen - vegsletta	2017	2019	5 481	12 287	17 768
Ny Hegra skole nybygg/ervert	2016		7 676	57 384	65 060
Hegra u-skole ombygging	2018	2019	133	3 416	3 549
Voksenopplæring lokaler	2016	2018	26 196	205	26 401
Omsorg 2030 nytt helsebygg	2015	2030	21 106	178 337	199 443
Bruk av SIO midler			-17 008	-104 798	-121 806
Fidestunet - nytt sentralkjøkken	2014	2018	28 848	-3 681	25 167
Frigårdsvegen 95	2018	2018	17 426	6 726	24 152
Kjøp av Industrivegen 125, Holmberget	2018		3 998	-2 000	1 998
IKT VR og etater				4 168	
Park/idrett				12 525	
Øvrig vann/avløp				10 056	
Kommunale veger og gatelys				4 741	
Boliger				5 957	
Biler til bilpool				2 446	
Elveforebygging/ Rassikring				3 687	
Annet				1 881	
Kostnader investeringsprosjekter 2019				204 580	

3.7 Fond

3.7.1 Fondsavsetninger totalt (tall i tusen kroner og løpende priser)

	2015	2016	2017	2018	2019
Fond pr. 1.1.	136 628	124 376	173 548	262 073	280 100
Avsetning	30 430	68 383	112 003	90 047	148 480
Bruk	- 42 682	-19 212	23 477	72 020	121 364
Fond pr. 31.12	124 376	173 548	262 073	280 100	307 216

Av tabellen over går det fram at avsetningen til fond ble mer enn bruken av fond i 2019. De største posteringene er knyttet til avsetning og bruk av bundne driftsfond knyttet til Statlig finansiering av omsorgstjenester (SIO-prosjektet ga en avsetning på 31,1mill til bundne fond). Som finansiering av helsebygget ble det ført 107 mill som bruk av bundne investeringsfond. Bruk og avsetning av tidligere regnskapsoverskudd ble på kr 31,7 mill. Bruken av disposisjonsfondet ble redusert fra 14,3 mill i 2018 til 4,3 mill i 2019 i driftsregnskapet.

3.7.2 Saldo fondsmidler pr. 31.12 (tall i tusen kroner og løpende priser)

	2015	2016	2017	2018	2019
Disposisjonsfond	61 484	85 958	108 885	119 504	156 692
Bundne driftsfond	38 438	48 770	99 321	111 641	62 110
Ubundne kapitalfond	0	1 210	6 151	1 706	32 510
Bundne kapitalfond	24 454	37 610	47 716	47 246	55 903
	124 376	173 548	262 073	280 100	307 216

De totale fondsmidler i 2019 ble økt med kr 27 mill. Av de samlede fondsmidler på 307 mill. utgjør disposisjonsfondet ved utgangen av fjoråret 156,7 mill. Samtidig innstiller kommunedirektøren på at regnskapsmessig overskudd i 2019 på 40,7 mill. skal tilføres disposisjonsfondet. Gitt at dette blir vedtatt av kommunestyret vil disposisjonsfondet øke til 197,4 mill. De bundne driftsfondene reduseres knyttet til bruk av SIO-midler til Helsehuset. Kapitalfondet (ubundne) ble økt med 30,8 mill. i 2019 som skyldes salg av næringsareal.

3.8 KOSTRA - Finansielle nøkkeltall (3 siste år)

Stjørdal har valgt å sammenlikne seg med Malvik og Levanger. I de etterfølgende Kostra-tallene er det benyttet konserntall. Dette er nødvendig for sammenligningen med andre kommuner. I konserntallene inngår KF, IKS etc. Dette medfører at det vil kunne være avvik på tallene fra kommuneregnskapet.

Nivå 2	År	Stjørdal	Malvik	Levanger	Grup.13	Trøndelag
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene	2019	5,1	0,3	-0,6	1,4	1,8
	2018	3,1	2,3	-0,6	1,8	2,3
	2017	4,3	4,1	0,3	4,0	4,2
Langsiktig gjeld ex Pensjonsforpliktelser i % av dr.inntekt	2019	127,1	150,4	159,0	104,5	116,3
	2018	126,2	146,4	155,0	109,3	113,9
	2017	125,0	136,2	152,7	105,3	-
Netto lånegjeld i % i prosent av driftsinntektene	2019	102,1	111,8	136,5	83,1	95,4
	2018	100,8	110,1	135,2	90,2	95,1
	2017	98,8	102,4	136,6	86,4	91,5
Netto lånegjeld i kr. pr. innbygger	2019	87 900	86 304	119 926	68 764	83 529
	2018	83 160	82 352	116 091	72 214	83 422
	2017	80 008	74 874	112 292	67 820	-
Skatt prosent av driftsinntektene (brutto)	2019	29,6	37,7	29,1	37,4	31,8
	2018	30,2	37,9	28,2	36,9	31,0
	2017	29,1	36,1	28,3	36,7	30,8
Statlig rammeoverf. i prosent av driftsinntektene	2019	18,4	31,8	34,1	29,4	30,5
	2018	17,2	31,1	33,2	28,9	29,7
	2017	17,7	32,3	33,7	29,0	30,2
Salgs- og leieinnt. i prosent av driftsinntektene	2019	11,0	10,8	13,0	14,5	15,0
	2018	11,0	10,8	13,4	14,8	15,2
	2017	10,6	11,1	13,1	14,6	-

Kommentarer

- Netto driftsresultat (5,1% ifht dr.innt) for 2019 ble høyere enn 2018 og fortsatt høyere enn anbefalt nivå. Vi ligger også over snittet for Trøndelag, nabokommunene og sammenlignbare kommuner.
- Den langsiktige gjeld er denne gang presentert uten fremtidige pensjonsforpliktelser og målt i % av driftsinntektene. Denne indikatoren ligger relativt stabilt. Lavere enn nabokommunene, men høyere enn snittet for Nord-Trøndelag og KOSTRA-gruppen.
- Netto lånegjeld viser at vi ligger høyt, men lavere enn Malvik.
- Kommunens skatteinntekter målt mot driftsinntektene gikk noe ned i 2019 til 29,6 %. Stjørdal ligger lavere enn Gruppe 13 og Trøndelag.
- Kommunens salgs- og leieinntekter utgjorde 11 % for 2018. Det er identisk med 2018. Stjørdal ligger lavere enn både Trøndelag og kostragruppen.

3.9 Obligatoriske regnskapsskjema

Regnskapsskjema 1A – driftsregnskapet (tall i tusen kroner)

	Regnskap 2019	Rev. Budsj. 2019	Oppr.budsj. 2019	Regnskap 2018
Skatt på inntekt og formue	615 175	604 283	598 283	597 732
Ordinært rammetilskudd	382 700	373 273	373 573	340 884
Skatt på eiendom	-	-	-	-
Andre generelle statstilskudd	88 213	77 270	78 920	98 660
Sum frie disponible inntekter	1 086 088	1 054 826	1 050 776	1 037 277
Renteinntekter og utbytte	37 427	20 975	20 975	17 827
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	58 889	58 906	58 906	51 856
Avdrag på lån	86 478	74 765	74 765	85 460
Netto finansinnt./utg.	-107 940	-112 696	-112 696	-119 489
Til ubundne avsetninger	41 865	41 865	18 533	36 113
Til bundne avsetninger	64 990	49 203	43 089	48 483
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	31 718	31 718	-	22 532
Bruk av ubundne avsetninger	4 276	4 276	2 290	14 245
Bruk av bundne avsetninger	7 026	5 414	2 614	18 276
Netto avsetninger	-63 835	-49 660	-56 718	-29 544
Overført til investeringsregnskapet	-	-	-	-
Til fordeling drift	914 312	892 470	881 362	888 243
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	873 574	892 470	881 362	856 527
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	40 738	0	0	31 719

Av regnskapsskjema 1A går det fram at kommunens frie disponible midler har økt fra 1 037 mill. i 2018 til 1 086 mill. i 2019, dvs. en økning på 49 mill. Avviket i forhold til budsjett var på hele 31 mill. Dette var i hovedsak knyttet til merskatteveksten. Videre er det en rekke poster ført som generelle statstilskudd som gjelder andre. Dette er tippemidler fra fylket (8 mill). Videre er det utbedringstilskudd boliger (3,7 mill) og prosjektsskjønnsmidler (6,3 mill).

Gjennom deltakelse i prosjektet "Statlig finansierte omsorgstjenester (SIO)" er det foretatt et vesentlig trekk i kommunens rammetilskudd. Trekket for 2019 var på 323,5 mill.

Totale renteinntekter og utbytte ble 16 mill. mer enn budsjettet. Renteinntektene på ordinære bankkonti ble på hele 11,6 mill. til tross for et lavt rentenivå. Årsaken var høyere overskuddslikviditet og aktiv plassering. Ved årets slutt var det ubrukte lånemidler på 90 mill. Renteinntekter på startlån ble på 8,7 mill. Totale utbytter ble på 16 mill mot et budsjett på 9,5 mill grunnet høyere utbytte fra NTE AS enn forutsatt i budsjettet. Alle midlene er satt på bundne fond.

Det ble avsatt 15,8 mill mer til bundne fond enn budsjett. Årsaken er at det kom 7,5 mill mer i prosjektskjønnsmidler enn budsjett. Videre ble det tilført bundne fond nærmere 7 mill mer enn budsjettet fra NTE-utbytte.

Regnskapsmessig mindreforbruk for 2019 på 40,7 mill. avsettes/brukes i forbindelse med regnskapssaken. Kommunedirektøren vil innstille på at alt tilføres kommunens disposisjonsfond.

Regnskapsskjema 1B – driftsregnskapet

Til fordeling drift fra regnskapsskjema 1A. Fordelt slik: (tall i tusen kroner)

Tall i tusen kr	Regnskap 2019	Rev.Budsj. 2019	Oppr.budsj. 2019	Regnskap 2018
Kommunedirektør, økonomi og HR/innovasjon	66 726	72 398	72 398	65 319
Oppvekst	555 047	551 740	551 740	546 376
Omsorg	100 186	101 780	101 780	101 422
Teknisk drift	104 754	106 506	106 506	91 199
Kirker og øvrige ansvarsområder	16 199	15 430	15 430	15 631
Politisk	11 975	12 501	12 501	11 411
Kultur	49 005	49 227	49 227	48 059
Finans	-30 318	-17 112	-28 221	-22 888
SUM	873 574	892 470	881 362	856 527

Det vises til kapittel 3.2 *Driftsresultat på ansvarsområder* for utfyllende kommentarer på rammeområdene. Her er det forklaring på budsjettavvik ned på ansvarsnivå for alle rammeområdene.

Regnskapsskjema 2A – investeringsregnskapet

Tall i tusen kroner	Regnskap 2019	Rev. budsj. 2019	Oppr.budsj. 2019	Regnskap 2018
Investeringer i anleggsmidler	416 486	367 631	356 625	232 558
Utlån og forskutteringer	71 507	80 400	80 000	65 674
Kjøp av aksjer og andeler	5 453	200	0	115 620
Avdrag på lån	35 589			19 871
Dekning av tidligere års udekket	-	-	-	-
Avsetninger	41 625	-	-	5 451
Årets finansieringsbehov	570 660	448 231	436 625	439 174
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	291 313	252 136	394 530	230 199
Mottatte gaver (NTE-aksjer)				99 450
Inntekter fra salg av anleggsmidler	53 868	16 674	-	8 994
Tilskudd til investeringer		-	-	55
Kompensasjon for merverdiavgift	61 943	55 057	42 095	24 673
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	53 136	7 964	-	36 052
Andre inntekter	338	-	-	251
Sum ekstern finansiering	460 598	331 831	436 625	399 674
Overført fra driftsregnskapet	-	-	-	
Bruk av avsetninger	110 062	116 400		39 500
Sum finansiering	570 660	448 231	436 625	439 174
Udekket/udisponert	-	-	-	-

Kommunens investeringer i anleggsmidler var i 2019 på 416,5 mill (se kap 4.5)., utlån (startlån) på 71,5 mill., kjøp av aksjer 5,4 mill(NTE AS og Stjørdal Fjernvarme AS), avdrag 35,6 mill. og avsetninger

41,6 mill var årets finansieringsbehov på totalt 570,7 mill. Lavere utlån startlån er knyttet til ubrukte lånemidler fra tidligere. Dette ble finansiert gjennom bruk av lånemidler på kr 291,3 mill., inntekter fra salg av anleggsmidler 53,9 mill., momskomp på investering, mottatte avdrag og refusjoner og andre inntekter. Det vises til kapittel 4.5 for oversikt over de ulike investeringsprosjektene.

Regnskapsskjema 2B – investeringsregnskapet

Til investeringer i anleggsmidler fra skjema 2A. Fordelt slik: (tall i tusen kroner)

Tall i tusen kroner	Regnskap 2019	Rev. Budsj. 2019	Oppr.budsj. 2019	Regnskap 2018
Rådmann og felles	1 222	1 583	1 500	1 892
Oppvekst	79 750	78 578	75 075	49 626
Omsorg	218 517	191 611	33 075	36 328
Teknisk	106 889	89 232	238 145	138 334
Kultur	699	827	3 030	72
Kirker og øvrige ansvarsområder	2 300	2 300	2 300	800
Værnesregionen	7 109	3 500	3 500	5 506
Sum investeringer i anleggsmidler	416 486	367 631	356 625	232 558

For oversikt over de større investeringene vises det til kapittel 3.6.2 For ytterligere detaljer vises det til årsregnskapets oversikt over investeringer per ansvarsområde.

Oversikt balansen

BALANSEN (aktiva) tall i mill.kr	2018	2019	Endring
Faste eiendommer og anlegg	2 727	2 997	270
Utstyr, maskiner og transportmidler	95	95	0
Utlån	384	429	45
Aksjer og andeler	346	351	5
Pensjonsmidler	1 876	1 967	91
Sum Anleggsmidler	5 428	5 839	411
Kortsiktige fordringer	104	79	-25
Premieavvik	82	100	18
Aksjer og andeler (pengemarkedsfond)	104	218	114
Kasse, postgiro, bankinnskudd	428	330	-98
SUM Omløpsmidler	718	727	9
SUM EIENDELER	6 145	6 566	421

Sum anleggsmidler økte med 421 mill. Faste eiendommer og anlegg økte med 270 mill. Økningen er knyttet til Helsehuset, Hegra Barneskole og ledningsnett vann og avløp.

Utlån (startlån) økte med 45 mill.

Økning i aksjer og andeler (OM) er knyttet til økt plassering i pengemarkedsfond og Stjørdal kraftfond.

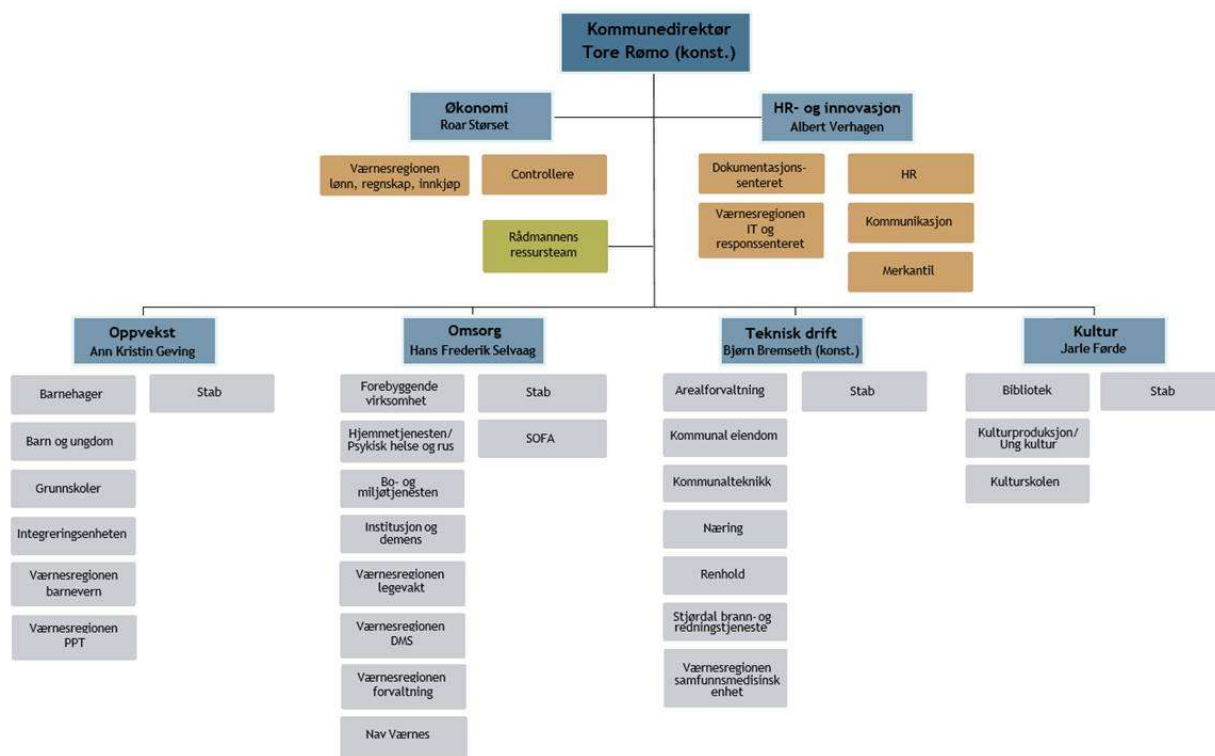
BALANSEN (passiva) tall i mill.kr	2018	2019	Endring
Disposisjonsfond	120	157	37
Bundne driftsfond	112	62	-50
Ubundne investeringsfond	2	33	31
Bundne investeringsfond	47	56	9
Regnskapsmessig mindreforbruk	32	41	9
Kapitalkonto	868	1 015	147
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (d	13	13	0
Egenkapital	1 193	1 376	183
Pensjonsforpliktelser	2 177	2 273	96
Sertifikatlån	263	263	0
Andre lån	2 236	2 379	143
Langsiktig gjeld	4 677	4 914	237
Kortsiktig gjeld	276	276	0
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	6 145	6 566	421

Kapitalkonto økte med 147 mill. I hovedsak skyldes dette at sum aktivering av fast eiendom/anlegg overstiger hva som er avskrevet. Kapitalkontoen (med fradrag for føringene som gjelder pensjon) viser hvor mye av anleggsmidlene som er finansiert med egenkapital.

Langsiktig gjeld økte med 237 mill, hvorav lånegjeld økte med 143 mill. For detaljer vises det til note 16 Finansielle instrumenter og note 18 Langsiktige lån og avdrag. Sammen med årsrapporten vil det legges ved en egen gjeldsporteføljerapport.

4 STJØRDAL KOMMUNE SOM ORGANISASJON

4.1 Organisasjonskart – administrativ organisering

4.2 Ansatte

4.2.1 Antall ansatte og stillingsprosent

Per 31. desember 2019 hadde kommunen 1.923 ansatte, fordelt over 1.554,5 årsverk. Dette betyr at antallet ansatte øker litt hvert år de siste årene.

Kommunen har som mål å øke antall heltidsansatte, og tilsetting i heltidsstilling er hovedregel. Som nedenstående tabell viser begynner tiltakene som ble satt i gang i 2019 for å få på plass flere heltidsstillinger å få effekt, spesielt blant ansatte med en stillingsstørrelse mellom 50 % og 99 %. Det har blitt 18 flere kvinner og 7 flere menn som er ansatt i 100 % stilling fra 2017 til 2018. Prosentvis er det imidlertid fortsatt 46 % som er deltidsansatt i kommunen. Det gjenstår mye arbeid og en kulturendring for å få dette til. Dette følges opp i 2019.

Ansatte fordelt på Ansettelseprosent/kjønn	2017		2018		2019	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
1 - 24,99 %	121	41	131	41	137	47
25 - 49,99 %	63	15	69	20	77	17
50 - 74,99 %	255	24	232	25	216	28
75 - 99,99 %	336	20	340	23	325	30
100 %	704	315	716	312	734	312
SUM	1 479	415	1 488	421	1 489	434

Det er 508 deltidsansatte i Etat omsorg. Det utgjør en prosent på 67,9 %, og er dermed en liten nedgang i forhold til 2018 (71,4 %). 154 har en ansettelsesprosent lavere enn 25 % (2018: 123). 197 deltidsansatte har en stillingsandel på 75 % eller høyere (2018: 198).

4.2.2 Ansattes alder og seniorpolitikk

Ulike livsfaser har ulike utfordringer og den gode dialogen mellom leder og medarbeider står sentralt. Livsfasetenkning og målet om å beholde motiverte og kvalifiserte ansatte i arbeid gjennom en lang yrkeskarriere stiller krav til fleksibilitet, kreativitet, individuelle løsninger og differensiert bruk av virkemidler. I Stjørdal kommunens arbeidsgiverpolitikk, vedtatt høsten 2019, er det forankret at ledere drøfter konkrete ordninger og tiltak med de ansatte for å tilrettelegge i ulike livsfaser.

Kompetanse og kunnskap bygges opp over tid, og for å levere gode tjenester trenger Stjørdal kommune kompetente og erfarne seniorer i tillegg til yngre arbeidstakere. Nedenstående tabell viser antall ansatte per 31.12.2019 som er 58 år eller eldre. Dette er gruppen arbeidstakere som regnes som seniorer, og som kommunen har størst risiko for å miste på grunn av avgang i forbindelse med alderen i relasjon til arbeidsbelastning.

Ansatte 58+ pr. 31.12.2019	Kvinner	Menn
Kommunedirektør, Økonomi, HR- og innovasjon	3	1
Etat oppvekst	86	13
Etat omsorg	105	15
Etat teknisk drift	24	30
Etat kultur	3	5
Værnesregionen	36	8

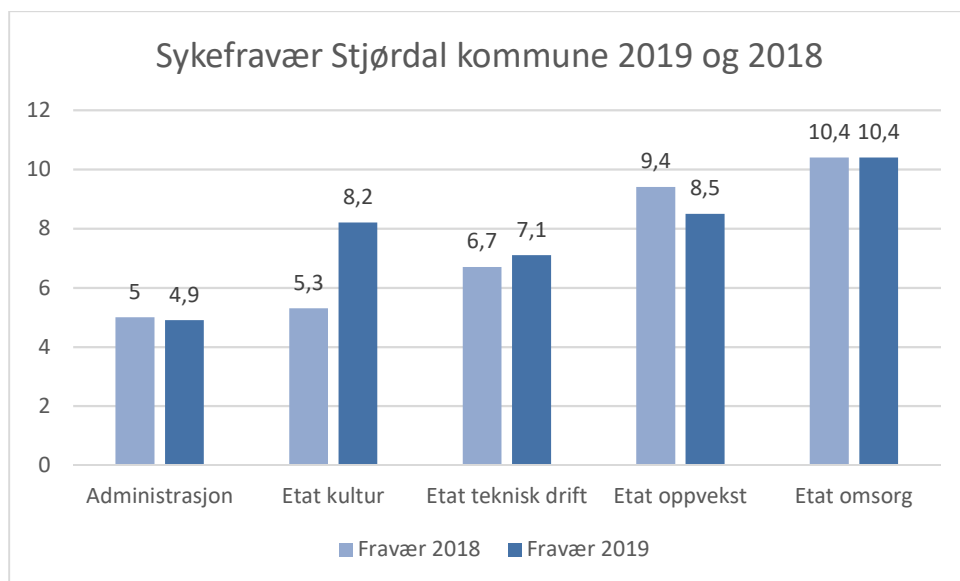
Gjennomsnittsalderen for ansatte i Stjørdal kommune er sakte på vei nedover de siste årene, noe som peker på at vi er i gang med et generasjonsskifte blant ansatte. Gjennomsnittsalderen per 31.12.19 er 44,27 år for kvinner, og 45,54 år for menn. Tilsvarende tall pr 31.12.18 var 44,43 år for kvinner og 45,59 år for menn.

I 2019 ble det inngått 99 avtaler om seniortiltak med ansatte i kommunen. Det er 31 færre avtaler enn i 2018. I 50 tilfeller ble det overført vikarmidler til de berørte enhetene (2018: 80 tilfeller). Størst antall vikarer ble brukt i Etat omsorg (22) og Etat oppvekst (25). Totalsummen som i 2019 ble brukt i forbindelse med seniortiltak er på kr. 343 000, mens det var budsjettert med kr. 900 000.

Ordningen med seniortiltak ble avviklet i slutten av 2019 og vil bli erstattet med tiltak i forbindelse med kommunens nye livsfasepolitikk.

4.2.3 Sykefravær

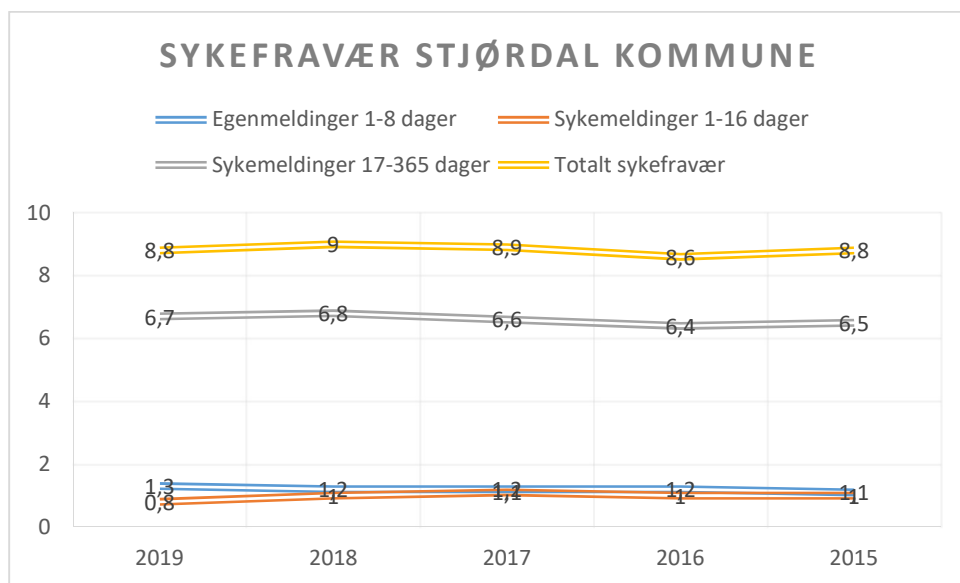
Stjørdal kommune hadde et samlet sykefravær på 8,8 % i 2019. Dette er en svak nedgang på 0,2 % fra 2018 til 2019. Sykefraværet er høyest i Etat omsorg. Etat oppvekst hadde en nedgang i 2019, mens Etat teknisk drift og Etat kultur hadde en oppgang.

Tabell: sykefravær i Stjørdal kommune 2019 fordelt på etater.

4.2.3.1 Sykefravær 2015-2019

Sykefraværet i Stjørdal kommune har vært stabilt i årene 2015-2019. Egenmeldt sykefravær og sykemeldinger 1-16 dager er lavt, mens langtidssykefraværet, 17-365 dager, er høyt. Dette er i samsvar med fordelingen av sykefravær i kommune-Norge.

Tabell: Egenmeldt og sykemeldt fravær i Stjørdal kommune 2015-2019.

4.2.3.2 Sykefravær per etat 2019

Etat oppvekst: Etat oppvekst hadde en nedgang i sykefraværet fra 9,4 % i 2018 til 8,5 % i 2019, etter at etaten hadde en økning i 2018. Etaten hadde 639 årsverk fordelt på 713 ansatte i 2019.

Barnehagene hadde et gjennomsnittlig sykefravær på 10,2 %, mot 12,2 % i 2018. De fleste barnehagene hadde et sykefravær på 7-9 % mens noen få enheter lå på 10 % eller mer.

Skolene hadde et gjennomsnitt på 6,7 % sykefravær. Det er en nedgang fra 7,9 % i 2018. Noen få skoler har et sykefravær mellom 9-11 %, mange skoler har sykefravær på 3-6 %. Ungdomsskolene har gjennomgående lavere sykefravær enn barneskolene/oppvekstsentrene.

Barnevern hadde et fortsatt høyt og økende sykefravær, fra 14,5 % i 2018 til 20,6 % i 2019.

Etat omsorg: Etat omsorg hadde et samlet sykefravær på 10,4 % i 2019, som i 2018. Etaten hadde 589 årsverk fordelt på 883 ansatte i 2019.

Virksomhet Forbyggende hadde et lavt sykefravær også i 2019. Virksomheten hadde en svak økning fra 5,3 % sykefravær i 2018 til 5,9 % i 2019.

Virksomhet Institusjon og demens hadde en solid nedgang i sykefraværet det siste året fra 15,2 % i 2018 til 10,8 % i 2019.

Virksomhetene Bo- og miljøtjenesten og Hjemmetjenester, psykisk helse og rus hadde et høyt og økende sykefravær fra henholdsvis 10,2 % i 2018 til 11 % i 2019, og 10,4 % i 2018 til 12,8 % i 2019.

Etat kultur: Etat kultur hadde et økt sykefravær fra 5,3 % i 2018 til 8,2 % i 2019. Etaten har et lavt antall årsverk (39,8 årsverk fordelt på 57 ansatte i 2019) i forhold til de andre etatene, og er derfor mer sårbar for variasjoner i sykefraværet. Det er stor prosentvariasjon mellom avdelingene/enhetene, hvor kulturskolen hadde lavest sykefravær.

Etat teknisk drift: Etat teknisk drift hadde en svak økning i sykefraværet fra 6,7 % i 2018 til 7,1 % i 2019. Etaten hadde 194, 9 årsverk fordelt på 236 ansatte 2019. Enhet renhold økte sykefraværet fra 13,6 % i 2018 til 15,1 % i 2019.

Rådmannen, Økonomi og HR- og innovasjon: Administrasjonen i kommunen hadde lavt sykefravær, 4,9 % i 2019 mot 5 % i 2018.

4.2.3.3 Sykefraværet i Stjørdal kommune sammenlignet med resten av kommunene i Norge

Sykefraværet i Stjørdal er noe lavere enn landsgjennomsnittet for kommuner av samme størrelse. Stjørdal kommune har et stabilt, høyt sykefravær med variasjon mellom etatene, som ellers i kommune-Norge.

4.2.3.4 Satsing fra 2019

I slutten av 2019 ble det igangsatt et arbeid for kontinuerlig og langsiktig arbeid med nærværskultur i Stjørdal kommune. Dedikerte ressurser koordinerer dette arbeidet. Arbeidet vil i stor grad dreie seg om å øke nærværfaktorene for å forebygge sykefravær. I tillegg vil det handle om kontinuerlig og systematisk oppfølging av det forebyggende arbeidet, og gode rutiner og system for oppfølging av sykemeldte. Lederutvikling er en av de viktigste oppgavene i arbeidet.

4.3 Likestilling

Virksomheter som i lov er pålagt å utarbeide årsberetning, skal i årsberetningen redegjøre for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i virksomheten. Dette gjelder kjønn, funksjonsevne og etnisitet. Tabellene og beskrivelsen av tilstanden i dette kapittelet er beslutningsgrunnlag for politiske beslutninger knyttet til likestilling.

4.3.1 Kjønnsfordeling

Antall ansatte i Stjørdal kommune er ved slutten av 2019 fordelt med 77 % kvinner og 23 % menn. Denne fordeling er lik tallene for 2017 og 2018. Spesielt ved Etat omsorg er andelen menn fremdeles svært lav. Som nedenstående tabell viser, er det ikke store forskjeller i fordelingen mellom menn og kvinner fra år til år.

Kvinneandel, årsverk	2016	2017	2018	2019
Rådmannens ledergruppe (HTA 3.4.1)	37,5%	42,9%	28,6%	28,6%
Ledere, kap. 3	58,0%	58,8%	59,6%	60,0%
Ledere, kap. 4			79,7%	84,8%
Akademikere (kap. 5), mastergrad (inkl. lærere fra 2018)	51,0%	54,2%	61,7%	60,9%
Pedagogisk personale (lærere)	73,7%	73,3%		
Høyskole m/till.utdanning (inkl. lærere fra 2018)	89,2%	84,0%	77,2%	76,7%
Høyskole (inkl. lærere fra 2018)	85,9%	88,0%	87,4%	87,4%
Fagarbeidere	79,9%	79,8%	76,0%	76,0%
Ufaglærte	79,3%	78,0%	75,2%	71,9%

Nedenstående tabell viser at andel deltidsansatte i 2019 blant kvinner er på 51 %, mens det blant menn er på 28%. Det er nesten det samme som i 2018.

Ansatte fordelt på Ansettelseprosent/kjønn	2017		2018		2019	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
1 - 24,99 %	121	41	131	41	137	47
25 - 49,99 %	63	15	69	20	77	17
50 - 74,99 %	255	24	232	25	216	28
75 - 99,99 %	336	20	340	23	325	30
100 %	704	315	716	312	734	312
SUM	1 479	415	1 488	421	1 489	434

Tabellen nedenfor viser gjennomsnittlig stillingsstørrelse og gjennomsnittlig årslønn for menn og kvinner i Stjørdal kommune. I likhet med forrige årene er gjennomsnittlig stillingsstørrelse i 2019 for kvinner lavere enn for menn. En del av forklaringen for dette fenomenet kan være at størst andel av kvinner jobber som fagarbeider eller ufaglærte, og at det nettopp er disse stillingsgruppene som også har høyest andel deltidsstillinger.

	2015	2016	2017	2018	2019
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse					
• Kvinner	78,20 %	79,10 %	79,50 %	79,70 %	79,60 %
• Menn	85,80 %	88,30 %	85,90 %	85,30 %	84,30 %
Gjennomsnittlig årslønn					
• Kvinner	430.707	441.944	456.078	464.430	482.966
• Menn	475.375	487.007	498.867	505.957	517.546
Gjennomsnittlig årslønn ledere					
• Kvinner	683.542	706.173	738.763	760.389	785.748
• Menn	714.236	718.995	755.014	783.146	818.600
Gjennomsnittlig årslønn ledere kap. 4					
• Kvinner				574.416	596.585
• Menn				552.530	600.260

Tabellen over viser at gjennomsnittlig årslønn for kvinner stort sett er lavere enn for menn. I tabellen nedenfor er lønna til kvinner sammenlignet med lønna til menn på samme stillingsnivå. Tabellen viser gjennomsnittlig lønn i forhold til årsverk (uten evt. åremålstillegg).

Lønn kvinner/menn etter utdanning	2017		2018		2019	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Etatsjefer (HTA 3.4.1)	944.551	934.708	1.100.323	945.528	1.118.823	979.371
Enhetsledere (HTA 3.4.2)	711.081	724.358	727.987	733.572	762.466	778.408
Akademikere (kap. 5), master	607.192	652.797	611.177	660.715	638.164	675.963
Pedagogisk personale (lærere)	518.477	511.325	529.024	524.221	545.763	542.272
Høyskole m/tilleggsutdanning	499.575	515.967	520.845	523.699	539.908	540.636
Høyskole	456.405	495.466	464.032	499.024	491.677	519.246
Fagarbeidere	410.927	424.193	417.121	433.330	429.786	443.339
Ufaglærte	356.106	358.842	361.486	359.717	366.629	370.584

Tabellen viser at spesielt kvinner i gruppene enhetsledere, akademikere, høyskole og fagarbeidere har lavere gjennomsnittslønn enn menn i samme gruppene. En mulig årsak for lønnsforskjellen mellom kvinner og menn kan være at kommunen har færre menn enn kvinner i arbeidsstokken, som gjør at lønn til enkeltpersoner gir større utslag blant menn enn blant kvinner. Å redusere lønnsgapet mellom menn og kvinner vil fortsatt ha fokus i kommunens lønnsforhandlinger.

4.3.2 Funksjonsevne

Stjørdal kommune følger IA-avtalens målsetting om å tilrettelegge for medarbeidere med nedsatt funksjonsevne. Kommunen har mange gode eksempler på at tilrettelegging er foretatt med godt resultat. Slik tilrettelegging skjer oftest for ansatte som allerede er ansatt i kommunen og som får nedsatt funksjonsevne. Også ved nyansettelser legger kommunen til rette, men det er ikke mange tilfeller pr. år. Kommunen bidrar videre til at personer med nedsatt funksjonsevne kan bruke

kommunen til arbeidstrening og evt. fullføring av utdanning som fagarbeider. Dette arbeidet vil også ha fokus i kommende perioden.

4.3.3 Etnisitet

Stjørdal kommune har flere ansatte med fremmedkulturell bakgrunn, men har ikke en samlet og strukturert oversikt over antallet. Kommunen har ikke en offisiell politikk på at det i en rekrutteringsprosess skal innkalles søkere med fremmedkulturell bakgrunn dersom de er kvalifisert, dog tendensen er at dette skjer oftere enn tidligere.

Navnelister fra enhetene viser at mange ansatte sannsynligvis har en fremmedkulturell bakgrunn. Dette gjelder spesielt omsorgsetaten. Renholdstjenesten har også et stort innslag av medarbeidere med fremmedkulturell bakgrunn.

4.4 HMS

Kommunen vedtok i 2017 en ny handlingsplan for IA-arbeidet som ble videreført i 2018 og 2019. I handlingsplanen er det bestemt at det på alle enheter skal opprettes HMS-team som skal bestå av leder, tillitsvalgte og verneombud. Teamet skal ha minst fire møter pr år, og hovedtema skal være arbeidsmiljø. HMS-teamet er enhetens AMU og i revideringa av handlingsplanen ble det lagt vekt på at HMS-teamet har en viktig rolle på enheten. Alle enheter skal lage årlige handlingsplaner for HMS. Dette arbeidet gjennomføres i tett samarbeid med kommunens bedriftshelsetjeneste. Handlingsplanene er utgangspunktet for hva enheten skal prioritere innenfor HMS-området kommende år. Med utgangspunkt i handlingsplanen og utførte aktiviteter, lages det en årsrapport for hver enhet knyttet til HMS.

Arbeidet med en ny handlingsplan for IA-arbeidet er startet opp i slutten av 2019 og ferdigstilles i første halvdel av 2020.

4.5 Kvalitetsarbeid

4.5.1 Kvalitetssystem

Kvalitetsforbedringsarbeid er en kontinuerlig prosess som skal vises i forbedringer av de tjenestene vi utfører overfor brukerne. Alt forbedrings- og utviklingsarbeid må ta utgangspunkt i aktuelle lov- og forskriftskrav som minstestandard for god praksis. Hva som anses som "god kvalitet" kan endres over tid, i tråd med ny kunnskap og kompetanse, brukererfaringer og andre relevante endringer i samfunnet. Økte interne og eksterne krav til den kommunale forvaltningen gjør at Stjørdal kommune stadig blir mer bevisste når det gjelder kvalitetsforbedring og effektivitet. Blant annet gjennom KOSTRA rapporteres kvalitetsindikatorer for flere kommunale tjenester. Kommunen opplever i tillegg mange tilsyn fra ulike aktører.

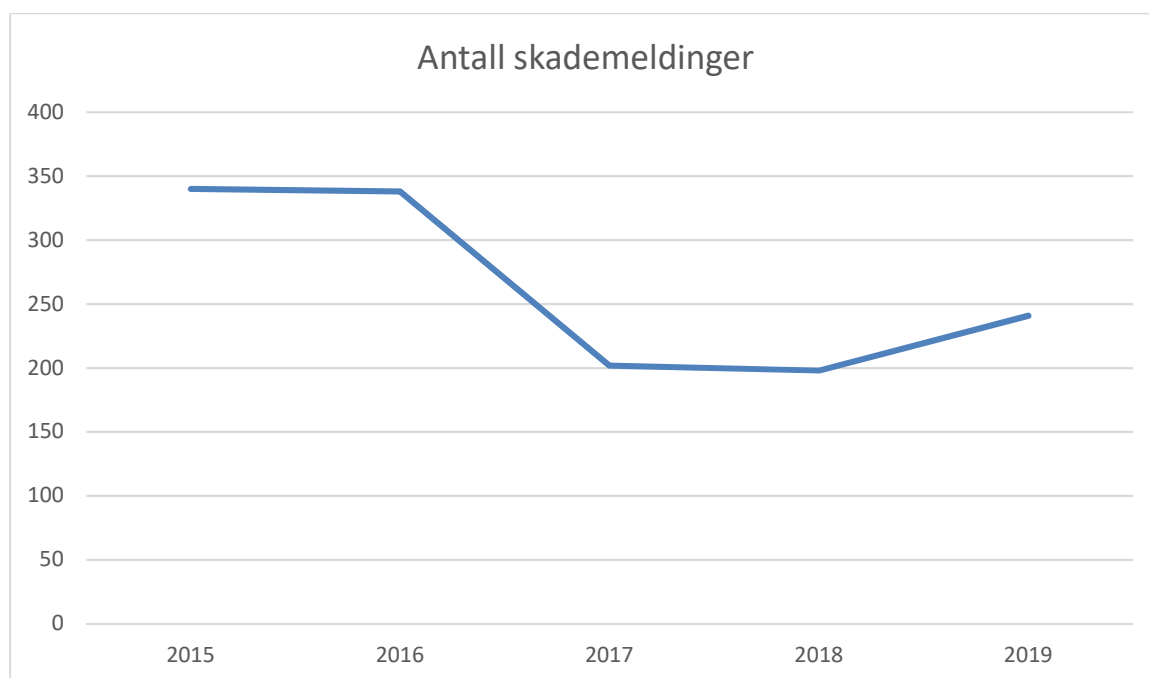
Stjørdal kommune sitt interne avviks- og kvalitetssystem er knyttet til kommunens intranett. I systemet finner alle ansatte prosedyrer og arbeidsbeskrivelser og har muligheten til å melde avvik. Avviksmelding og avvikshåndtering er automatisert slik at nærmeste leder alltid får melding når avvik er meldt. Nærmeste leder skal behandle avviket og sørge for tilstrekkelige tiltak til at avviket ikke gjentar seg. Det ble i 2019 meldt inn 1839 avvik. I tillegg til avvik meldt inn i kommunens avvikssystem meldes pasientrelaterte avvik inn i pasientjournalene.

Avviks- og kvalitetssystemet ble implementert i 2011 i Værnesregionen. Bruken av systemet har variert fra etater og enheter. På grunn av teknologiske endringer i infrastrukturen i kommunens Intranett, ble det i 2019 satt i gang en innkjøpsprosess for et nytt kvalitets- og avvikssystem. Prosessen ferdigstilles og nytt kvalitets- og avvikssystem tas i bruk i begynnelsen av 2020.

4.5.2 Skademeldinger

Arbeidsmiljølovens § 5-1 omhandler plikt til å registrere skader i jobbsammenheng. Det er viktig å ha gode rutiner for å registrere skader og sykdommer som er arbeidsmiljørelatert. Dette for å sikre den enkelte arbeidstakers trygderettigheter og for å skaffe verdifull informasjon som kan gjøre virksomheten i stand til å forbygge skader på ansatte.

Antall skademeldinger:

Nedenstående tabell gir mer detaljert informasjon om skademeldinger på etatsnivå. Det er sannsynligvis en underrapportering av skademeldinger, samt en forskjell på meldekultur blant enhetene i Stjørdal kommune. Enkelte enheter melder bare alvorlige hendelser, skader som har ført til sykefravær, mens andre melder mindre alvorlige hendelser og skader.

ETAT	Totalt skademeldinger	Antall sykemeldinger	Psykiske reaksjoner	Trussel om vold	Slag, spark osv = påført voldsskade	Anmeldelse
Etat Kultur	0	0	0	0	0	0
Etat Omsorg	119	3	27	23	59	1
Etat Oppvekst	117	7	43	6	88	0
Etat Teknisk	5	2	0	0	0	0

4.6 Arbeidsmiljøutvalget

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) er partssammensatt og skal arbeide for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i Stjørdal kommune. Utvalget deltar i planleggingen av HMS- arbeidet og følger utviklingen av arbeidsmiljøet.

AMU i Stjørdal kommune har 8 faste medlemmer med tale-, forslag-, og stemmerett. Arbeidsgiver og arbeidstakerne har like mange representanter i utvalget. Bedriftshelsetjenesten og NAV arbeidslivsenter har vært representert i AMU som en rådgivende part uten stemmerett. Ledervervet i utvalget alternerer mellom arbeidsgiver- og arbeidstakersiden. I 2019 hadde arbeidsgiversiden ledervervet.

AMU har avholdt 5 møter i 2019. Utvalget har i tråd med arbeidsmiljøloven og Stjørdal kommune sine retningslinjer for AMU deltatt i planleggingen av HMS-arbeidet og fulgt opp saker om arbeidsmiljøet. Sakslister og møtereferat er publisert på Stjørdal kommune sine hjemmesider. Samarbeidet i møtene har vært gode. Partene har funnet fram til vedtak det har vært enighet om.

AMU har behandlet følgende saker:

- Hegra Barneskole – uttalelse fra AMU
- Midlertidig flytting av virksomhet under anleggsperiode for nytt helsehus – Godkjenning av planer.
- Styrt avvikling av Husbymarka barnehage
- Orientering om temaet styring og ledelse i Stjørdal kommune.
- Årsrapport fra hovedverneombudet
- Årsrapport fra bedriftshelsetjenesten Coperio
- Skademeldinger for 2018
- Drøfting: Akan utvalget
- Orientering om intergeringsområdet
- Status strategidokument
- Tilbakemeldinger fra HMS team
- Status utviklingsprosesser
- Nytt verneområde

Faste saker på hvert møte har vært:

- Status bedriftshelsetjenesten
- Status hovedverneombudet
- Gjennomgang av sykefravær

I hvert møte har hovedverneombudet gitt en muntlig orientering om vernetjenestens arbeid. Bedriftshelsetjenesten Coperio har rapportert muntlig om fokusområder.

4.7 AKAN

AKAN-utvalget er ut underutvalg av AMU. AKAN-ordningen som ble etablert tidligere ble videreført i 2019, og AKAN jobbet i tråd med retningslinjene for AKAN-arbeidet som ble revidert senest i 2018. Utvalget har bestått av hovedverneombud, ungdomskontakt, en representant fra personalenheten og en representant for Bedriftshelsetjenesten. Flere av representantene har gitt uttrykk for at de ønsker å avslutte sitt verv. I tillegg til AKAN-utvalget er Stjørdal kommune sine verneombud utnevnt som AKAN-kontakter for de ansatte i kommunen.

4.8 Kompetansebehov og rekrutteringsutfordringer

Nye verktøy og systemer som kommunen tar i bruk stiller allerede i dag høyere krav til digital kompetanse blant nesten alle yrkesgrupper. Også oppgaver overført til kommunen fra andre aktører (feks. fra spesialisthelsetjeneste til kommunal helsetjeneste) fører til et endret kompetansebehov.

Selv om Stjørdal kommune stort sett klarer å rekruttere til alle stillinger, ser vi noen stillingsgrupper hvor det er vanskelig å få rekruttert ansatte til. Dette gjelder spesielt stillinger i omsorgssektoren, som for eksempel psykologer, fastleger og sykepleiere. I Etat oppvekst er det av og til utfordrende å rekruttere rektorer og lærere med spesifikk språkkompetanse eller realfagskompetanse. Etat teknisk drift har utfordringer med å rekruttere fagarbeidere på grunn av blant annet konkurranse med private aktører.

Med en aldrende befolkning blir det vanskeligere å erstatte de store kullene som etter hvert går av med pensjon. Samtidig er en ny generasjon arbeidstakere på vei inn i arbeidslivet, som stiller andre krav til kommunen som arbeidsgiver enn forrige generasjoner. Disse såkalte *millennials* og *Generasjon Z* vil sannsynligvis ta i bruk fleksible arbeidsformer i en skala som ingen andre generasjoner har gjort før. Det er derfor en reell tanke at rekrutteringsutfordringene for kommunen på sikt vil bli større.

Tilgang på kompetent arbeidskraft er avgjørende for at Stjørdal kommune skal nå sitt mål. I arbeidet med å lage en ny arbeidsgiverstrategi for Stjørdal kommune som ble sluttført høsten 2019 ble det derfor lagt mye vekt på å profilere Stjørdal kommune som foretrukket arbeidsgiver.

Når man har rekruttert, er det også viktig å ha stort fokus på medarbeiderutvikling for å beholde kompetansen.

4.9 Lederutvikling

Stjørdal kommune har ca. 80 ledere fordelt over flere nivå. Alle disse ledere har behov for opplæring og utvikling. Med bakgrunn i dette ble lederutviklingsprosessen som startet opp høsten 2018 videreført i 2019 med fellessamlinger og gruppesamlinger. Hovedmålet for prosessen var å komme til en felles forståelse av hva som kjennetegner et godt lederskap i Stjørdal kommune. Lederutviklingen vil føre til at det etableres lærende flerfaglige nettverk. Prosessen skal sette ledere på alle nivå i stand til å utøve godt lederskap, og skal stimulere til god samhandling i de ulike ledergruppene og på tvers av ledergrupper/etater. Lederutviklingsprosessen skal videre bidra til utvikling av konkrete verktøy for ledere i Stjørdal kommune for ivaretagelse av sine lederoppgaver, og peke på viktige strategiske tiltak som kan operasjonaliseres til en konkret handlingsplan for videre kompetanseutvikling. I tillegg skal lederutviklingsprosessen bidra til en åpen og innovativ kultur i Stjørdal kommune.

4.10 Nyskaping og digitalisering

Stjørdal kommune har allerede utviklet og tatt i bruk en god del ny teknologi, blant annet i velferdsområdet. I løpet av de kommende årene vil teknologiene vi bruker, videreutvikle seg eksponentielt. Samtidig med de nye teknologiene endrer også forventningene fra innbyggerne om hvor og hvordan kommunene skal levere sine tjenester. For å kunne utføre oppgavene sine og levere tjenester også i framtida er Stjørdal kommune nødt til å revurdere arbeidsmåten og organisering. Digitaliseringen vil gi oss uante muligheter i utvikling og leveranse av kommunetjenester, men vil også

stille helt andre krav til våre ansatte. Samtidig som innbyggernes forventninger endrer seg, vil forventninger fra ansatte til sin arbeidsplass være annerledes.

4.11 Omdømmebygging

Kommunens omdømme representerer ikke nødvendigvis hva vi mener eller hevder å være, men er summen av hvordan omverdenen oppfatter oss. Med andre ord er vårt omdømme mer avhengig av hva vi faktisk er, enn av hva vi gjennom slagord og symboler ønsker å være. Omdømmet til Stjørdal kommune kommer dermed som et resultat av det daglige arbeidet som skjer overfor (potensielle) ansatte, innbyggere, næringsliv og de som kommer på besøk for å handle eller som turister. Historiene disse forteller om sitt møte med kommunen, skaper vårt omdømme. Et godt omdømme er et fantastisk aktivum som gir motiverte medarbeidere, lavere sykefravær, kvalifiserte jobbsøkere, betalingsvillige innbyggere og gode rammebetingelser fra storsamfunnet.

Stjørdal kommunens omdømme er avgjørende for vår legitimitet som tjenesteyter og som utøver av lokaldemokratiet. Innbyggerne har store forventninger til de kommunale tjenestene vi tilbyr, og det er ikke alltid at innbyggerne mener at deres forventninger er oppfylt. Kommunens ledere og ansatte er våre viktigste omdømmebyggere, både når de er i kontakt med kommunens tjenestemottakere og ikke minst når de omtaler arbeidsplassen sin. Alle som er ansatt i kommunen har ansvar for å bidra til at kommunens fremtidige tjenester utvikles med utgangspunkt i kommunens historie, og vår evne til nyskaping og bærekraft. Når disse tjenestene ikke samsvarer med innbyggernes forventninger skal vi ha gode og troverdige forklaringer på hvorfor dette skjer.

Et godt omdømme er også avgjørende for å klare å rekruttere og beholde de menneskelige ressursene kommunen er avhengig av. Her opplever vi at kommunen står overfor et omdømmeparadoks. De som ikke jobber i kommunesektoren betrakter kommunene ofte som kjedelige og lite utfordrende som arbeidsgiver, mens de som jobber i kommunene ser det brede spekteret av oppgaver kommunen har ansvaret for å løse. Stjørdal kommune har spennende oppgaver og utfordringer som også unge og nyutdannede har veldig lyst til å være med å løse, hvis de bare får høre om det. Dette betyr at kommunen i kampen om å rekruttere de beste hodene, bør bli enda flinkere til å vise disse mulighetene. Arbeidet med et godt omdømme som arbeidsgiver henger i tillegg tett sammen med arbeidet for å fremme en heltidskultur, nærværledelse, kompetanseutvikling og rekruttering av nye medarbeidere.

Kommunens kommunikasjonsavdeling ble i 2019 styrket for å bistå ledere og ansatte i arbeidet med omdømmebygging. Bl.a. ble det jobbet med nye nettsider, ny Innsida og «klar-språk» kurs, samt at det ble utarbeidet nye retningslinjer for kommunens profilering på sosiale media.

Kommunikasjonsavdelingen bidrar også i utarbeidelse av kommunens nye planverk.

4.12 Etikk

Etisk standard følges i Stjørdal kommune opp gjennom kommunens kvalitetssystem. Videre er det definert og besluttet etiske retningslinjer for alle anskaffelser i Værnesregionen. Etiske retningslinjer for Værnesregionen skal bidra til at Værnesregionen opptrer med stor integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunns-tjenlig måte, samt forebygge uetisk adferd og korrupsjon i forbindelse med anskaffelser.

De etiske retningslinjene ivaretar anbefalinger fra myndighetene om miljø- og samfunnsansvar i offentlig innkjøp, herunder Regjeringens handlingsplan for miljø- og samfunnsansvar, samt de forpliktelser Værnesregionen har påtatt seg gjennom medlemskapet i organisasjon «Grønt Punkt»

Kravene i Værnesregionens etiske retningslinjer for innkjøp er minimumskrav. Alle skal følge lover, forskrifter, rundskriv, relevante bransjeetiske regler og interne regler som gjelder for Værnesregionen. Alle som gjør innkjøp på vegne av Værnesregionen, er forpliktet til å sette seg inn i Lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter.

Kommunens regnskapsføring er innrettet i samsvar med god kommunal regnskapsskikk. Dette sikrer et fundament for god internkontroll og dermed høy etisk standard. Stjørdal kommune har gjennom økonomireglementet definert økonomisk delegering (attestering og anvisning), rapportering og kontroll som skal sikre høy etisk standard og avdekke uetisk adferd.

Nyansatte i kommunen får opplæring i de etiske retningslinjene gjennom eLæring i introduksjonsperioden. Bedriftshelsetjenesten har samarbeidsmøter med alle enheter i starten av hvert år. Også i disse møtene er etikk tema. Dokumentasjonen viser at etikk har stått høyt på dagsordenen i flere enheter i kommunen. Kommunen har intern varslingsordning for ansatte.

5 SAMFUNN OG FOLKEHELSE

5.1 Befolkningsutvikling.

Tabell 1: Utvikling av folketall 2010-2019

	01.01.2010	01.01.2012	01.01.2014	01.01.2016	01.01.2018	01.01.2019
Totalt	21 375	22 058	22 683	23 308	23 964	24 028
Fødte	283	287	262	260	261	224
Døde	143	161	176	155	170	179
Fødselsoverskudd	140	126	86	105	91	45
Innflytting, innenl.	979	1 126	950	1 018	1 050	929
Utflytting, innenl.	705	853	832	849	887	981
Netto innflytting, innenl	226	172	118	169	163	- 52
Netto innvandring	48	101	95	76	84	71
Folketilvekst siste år	415	399	304	351	339	64

Tabell 2: Folketall fordelt på alder og kjønn

	01.01.2017			01.01.2018			01.01.2019		
Alder	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
0-5 år	815	893	1 708	783	896	1 679	756	865	1 621
6-15 år	1 506	1 587	3 093	1 578	1 578	3 156	1 597	1 589	3 186
16-19 år	653	709	1 362	643	740	1 383	601	729	1 330
20-66 år	6 710	7 004	13 714	6 887	7 153	14 040	6 932	7 132	14 064
67 +	1 862	1 569	3 431	1 996	1 710	3 706	2 043	1 784	3 827
Totalt	11 546	11 762	23 308	11 887	12 077	23 964	11 929	12 099	24 028

Arbeidsledighet i Stjørdal kommune

		2006	2008	2010	2011	2012	2014	2015*	2016*	2017*	2018*
Pr. 31.12	Registrert helt ledige	153	194	248	249	217	266	302	223	208	223
	Kvinner	74	76	103	125	114	113	111	101	81	100
	Menn	79	118	145	124	103	153	191	122	127	123

Tallet for fra og med er pr november som er statistikkmåned arbeidsledighet.

5.2 Samfunnssikkerhet og beredskap Stjørdal kommune

Stjørdal kommunes kriseledelse har i 2019 vært involvert i håndteringen av følgende hendelser:

- 19.07.2019: Brann i Stjørdal sentrum, ansvar for å håndtere evakuerte.
- 30.07.2019: Brann i Stjørdal sentrum, ansvar for å håndtere evakuerte.

Begge hendelsene ble håndtert gjennom kommunedirektørens fullmakter knyttet til håndtering av hendelser i Stjørdal kommune.

Stjørdal kommunes kriseledelse har hatt jevnlige møter for å diskutere utfordringer i Stjørdal kommunes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap i et tverrfaglig og tverretatlig perspektiv. Det er i tillegg til dette gjennomført opplæring og oppfriskning av kunnskap og kompetanse i bruk av krisestøtteverktøy i Stjørdal kommune.

I Stjørdal kommune er det fire virksomheter som er underlagt storulykkeforskriften. Dette er

- FloGas gassanlegg
- Glava isolasjonsfabrikk
- Orica Norge sprengstofflager
- Børstad transport AS

I løpet av 2019 er følgende planer og rapporter utarbeidet:

- Gradert ROS Trøndelag – risikovurdering av hybride hendelser.
- Plan for Stjørdal kommunes kriseledelse er kontinuerlig oppdatert

Øvelser gjennomført og evaluert i 2019:

- Varslingsøvelse og table-topøvelse 13. november 2019 for Stjørdal kommunes kriseledelse.
- Øvelse SODD i regi av Fylkesmannen 3. april 2019

Fylkesmannen i Trøndelag gjennomførte tilsyn på Stjørdal kommunes helhetlige og systematiske arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap knyttet til Forskrift om kommunal beredskapsplikt. Tilsynet fant ikke avvik i Stjørdal kommunes arbeids med samfunnssikkerhet og beredskap.

For at arbeidet med prosjektet Gradert ROS skulle kunne gjennomføres har det vært nødvendig å opprette en egen sikkerhetsorganisasjon i Stjørdal kommune. Organisasjonen skal ivareta sikkerhetsklareringer, autorisasjoner og håndtere eventuelle hendelser knyttet til Lov om nasjonal sikkerhet.

Krisestøtteverktøyet DSB-CIM er tatt i bruk av Stjørdal kommunes kriseledelse, Værnesregionen legevakt, Stjørdal brann og redningstjeneste og deler av enhet kommunalteknikk. DSB-CIM brukes blant annet til mannskapsinnkalling, informasjonsutveksling og logging.

Oppfølgingen av rapporten Gradert ROS Trøndelag vil være en av de mest sentrale arbeidsoppgavene for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i Stjørdal kommune i 2020.

Stjørdal kommune helhetlige risiko og sårbarhetsanalyse må også revideres og oppdateres. Det samme må Plan for helsemessig og sosial beredskap.

5.3 FOLKEHELSE

5.3.1 Folkehelsearbeid

God helse innebærer ikke bare fravær av sykdom eller lidelser, men er en tilstand av fullstendig fysisk, psykisk og sosialt velvære. Dette betyr at helse også handler om trivsel, livskvalitet, mening med tilværelsen og evne til å mestre hverdagens utfordringer, også når livet er vanskelig. Folkehelsearbeid handler derfor både om å fremme livskvalitet og trivsel og å redusere risiko for sykdom og helseproblemer. Det handler også om å arbeide for en jevnere fordeling av god helse i befolkningen. I

dag har innbyggere med lang utdanning og høy inntekt bedre helse og lever lengre enn de med lav utdanning og inntekt, også i Stjørdal.

Mange forhold i samfunnet bidrar til befolkningens helsetilstand, og alle etatene spiller en viktig rolle i folkehelsearbeidet i Stjørdal. I 2019 har det blitt jobbet tverretattlig med kommuneplanens samfunnsdel, som er en viktig plan for folkehelsen i kommunen. I tillegg jobbes det kontinuerlig og godt med folkehelse gjennom reguleringsplaner, handlingsplaner, byggeprosjekter, kommunedelplaner og mange ulike temaplaner, prosjekter og tiltak. Vi samarbeider bredt og tverrfaglig om folkehelse i Stjørdal kommune.

Høsten 2019 startet utarbeidelsen av «Oversiktsdokument over folkehelsen og påvirkningsfaktorer» for hver av kommunene i Værnesregionen. Disse ferdigstilles våren 2020 og utgjør kunnskapsgrunnlaget for folkehelsearbeidet de neste fire årene.

Folkehelsesatsning som konkret løft er knyttet til flere større arbeider i 2019. Det interkommunale VærMed-prosjektet er et samarbeid mellom kommunene Frosta, Meråker, Selbu, Stjørdal og Tydal, samt frivilligheten, fylkeskommunen, politiet, KoRus, NTNU (inkl. HUNT) og NORD Universitet. I 2019 ble det gjennomført medvirkningsarbeid blant barn og unge gjennom «Magisk fritid» i Stjørdal, VærMed på skolen i Tydal og idedugnad blant ungdom i Stjørdal. I Selbu og Stjørdal ble det arrangert ALLEMED-dugnader for frivilligheten, som blant annet har resultert i satsninger som «kontingentkassa» og BUA. I hele Værnesregionen har arbeidet med kartlegging av alle fritidstilbud kommet godt i gang i 2019, og VærMed har vært representert på bygdedager i Frosta, Meråker og Tydal, samt ved ulike andre arrangement i alle kommunene.

Fra 2019 har det tverrfaglige arbeidet med matstrategi for Stjørdal kommune (Trøndersk matmanifest) kommet godt i gang, med riktig mat og gode måltider som en av hovedsatsningene. I 2019 startet også implementeringen av det interkommunale samhandlingsprosjektet "Fra magefølelse til handling" for fullt i alle kommunene. Prosjektet gir verktøy for å identifisere og følge opp risikoutsatte barn. Sammen med kommunene, politiet, brann og redning, KoRus og frivilligheten har vi også i 2019 arrangert «opplæring av frivillige verter», som gir arrangører i Værnesregionen opplæring i lovverk og retningslinjer som gjelder ved arrangement i regionen. I 2019 har også miljørettet helsevern kommet bedre fram i arbeidet med tilrettelegging for arrangement, som en del av vertskapskommunearbeidet.

Det holdes mange fagdager og arrangement for en bedre folkehelse i regionen, og vi samarbeider med kommunene og eksterne om faste folkehelsespalter i Stjørdals Nytt (Ungdata) og Selbyggen. Vi jobber kontinuerlig for en bedre innbyggermedvirkning i ulike saker, fordi involvering og påvirkningsmulighet bidrar til opplevelse av mestring og kontroll på eget liv, som er kjente positive faktorer for god psykisk helse.

5.4 Annet samfunnsmedisinsk arbeid

5.4.1 Smittevern

Smittevern består av gode rutiner, beskyttelsesutstyr og målrettet overvåkning i det daglige og en beredskap som kan sette inn beskyttende tiltak ved oppdagelse av smittsom sykdom. Vi har ikke hatt epidemier av betydning i 2019, men har hatt arbeid med enkelttilfeller av ulike former for smitte,

som har medført arbeid med kartlegging og smitteoppsporing. Det er fokus på sykehjemmenes og hjemmetjenestenes infeksjonskontrollprogrammer, selv om det fortsatt er mangelfullt i en del tjenesteenheter. Det arbeides også for en økt grad av vaksinerings blant helsepersonell og interessen for vaksine mot sesonginfluensa har vist en gledelig økning de siste årene. Her trengs en god støtte fra helselederne i hver kommune for å stimulere til at helsepersonell vaksinerer seg. Fastlegene gjør en viktig innsats med anbefaling om og gjennomføring av vaksinerings av personer med særlig risiko. Vaksinasjonsprogrammet for barn har fremdeles meget god oppslutning.

5.4.2 Miljørettet helsevern

Miljørettet folkehelsearbeid skal beskytte oss mot uheldig miljøpåvirkning der vi lever og beveger oss. Samfunnsmedisinsk tilsyn fokuserte i 2019 særlig på miljøvurderinger i sykehjem, skoler og barnehager, og i større byggeprosjekter. Tilsyn avslører at mange ledere i kommunene har liten kunnskap om kravene som ligger i forskriftene på dette fagområdet.

5.4.3 Helsemessig beredskap

Helsemessig beredskap er en viktig del av kommunens arbeid for å ivareta innbyggere i vanskelige situasjoner. I det daglige er beredskapen med leger, sykepleiere og andre utformet i helse- og omsorgstjenesten, og utføres i tett samarbeid med spesialisthelsetjenesten. Kommunene har beredskapsplaner for å sikre tjenester ved større hendelser, tett knyttet til kommunens kriseledelse.

5.5 Miljøstatus 2019

5.5.1 Friluftsliv og grønnstruktur

Reguleringsplan for Storvika er vedtatt og legger grunnlaget for videre tilrettelegging for friluftsliv til byens befolkning. Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder er videreført. 2019 er første året Stjørdal kommune har dyr på beite i friområder. Dette var med virtuelt inngjerdede geiter i Håmmårsbukta friluftsområde.

5.5.2 Natur og ressursforvaltning

Bekjempelse av fremmede arter er videreført med tilskudd fra Statens vegvesen og Fylkesmannen. Skjøtselstiltak i naturreservatene Hegramo, Måsøra Hofstadøra og Reppesleiret med bekjempelse av fremmede karplanter. Kommunen har av NINA fått utarbeidet et forvaltningsnotat om hjort, som nå blir benyttet som et hjelpemiddel for bedre måloppnåelse i hjorteforvaltningen. Elveforbygging langs Krikbekken (1 100 meter) ferdigstilt

5.5.3 Avfall, avløp og utslipp

Nytt vannbehandlingsanlegg på Hjelset er oppstartet med grunnarbeider. Nye Sara i full drift, men fortsatt noen oppstartsutfordringer. SMIL-tilskudd 15 prosjekter. Bekkeundersøkelser fra 2018 er fulgt opp med mer inngående kartlegging av sentrumsnære vassdrag i 201

5.5.4 Energi- og ressursøkonomi

Stjørdal kommune ble innvilget støtte til følgende fra miljødirektoratets støtteordning klimasats i 2019:

- Stjørdal kommune er innvilget tilskudd på 185 000 kr til ladepunkter til kommunale biler fra miljødirektoratets klimasats. Ladepunter er satt opp.

- Stjørdal kommune er innvilget kr 124 750 el sykler for transport i kommunal tjeneste fra miljødirektoratets klimasats. Plasseres ut når sykkelparering under tak er klargjort.
- Formannskapet vedtar bruk av investeringsbudsjettets midler til klimasatsning og sykkelby

5.5.5 Holdningsskapende virksomhet

Trond Einar Christensen vant miljøprisen for 2019. Juryen begrunner dette med at skomakerens arbeid har god miljøeffekt, og bidrar til holdningsskapende arbeid med fokus på gjenbruk til en rimelig penge.